

Ignjat Đurđević

Pjesni razlike

Saltijer slovinski

(izbor)

SADRŽAJ

PJESNI RAZLIKE (IZBOR)	5
RAZUMNOM ŠTIOCU PJESAN	6
LJUENE PJESNI	7
POSILA SLIKU SVOJU GOSPOĐI	13
GOSPOĐI NADALEKO	14
SLICI SVOJOM U RUCI GOSPOĐE	15
ZGODA LJUVENA	16
RAKLICI KOJA JE SUMNJILA BIT LJUBJENA	18
DANICI RANJENOJ OD PČELE	19
OTKRIVA LJUBAV GOSPOĐI	20
SVI INI SPAHU LJETI U PODNE	21
USTI LIJEPE I LJUVENE	22
LJUBAV I LJUBICA	24
SUNČANICI UGRABLJENOJ	25
SUPROĆ NENAVIDNIKU	26
SVJET PRIJATELJU NETRPEČU	27
CVIJET NA DAR POSLAN OD GOSPOJE	28
LJUBICA SUNCU SLIČNA	29
SMIJEŠAN RAZGOVOR	30
LJUBICA SRAMEŽLJIVA	33
POPIJEVKA VIŠE SMRTI MARKA KRALJEVIĆA	35
LJUENO UŽIVANJE	38
OSVJETLJAVA SE GOSPOĐI ŠPOTNO	40
LJUBOVNIK UCIVILJEN GOSPOĐI	42
TUŽBA LJUVENA	44
LJUBOVNIK RASRČENI	45

SREĆNA PRIGODA	46
ZORKI UVRIJEĐENOJ	48
ANDRIJI ČUBRANOVIĆU, SPJEVAOCU OD JEĐUPKE, NADGROBNICA	50
VJERNOS U LJUBAVI	51
SRCE IZGUBLJENO	53
SLADOS ZAMJENITE LJUBAVI	54
SVJET GOSPOĐI	56
GOSPOĐI KOJA REČE PJESNIKU: "OSTAVI ME STAT!"	59
ZA GUTKE	61
POPIJEVKA I.	62
POPIJEVKA II.	63
POPIJEVKA III.	64
POPIJEVKA V.	65
OSTALE PJESNI RAZLIKE	66
SVIJEM DIKLAMI U PROLJETJE	67
LJUBAV VILE I RADMILA	69
ZAHVALA JEDNE DJEVOJČICE	72
JEDNOJ MLADICI TKOJA BJEŠE ZASTUPILA OBRAZ GRANICOM ČEMINA	74
LJUBAV CRNOČICE I VESELKA	75
VJERENIK OD VJERENICE KAD SE DIJELI	77
PJESAN BUGARSKA	78
ODIJELJENJE VJERENIKA	80
VILI LJUBJENOJ	82
VILI NEHARNOJ	84
RADMIO SVJETUJE LJUBMIRA	85
GOSPOĐI MARI BOŽDAREVOM	86
PITA SE PROŠTENJE U ISTE GOSPOĐE RASRČENE CIJEĆ PREDNJE PJESNI	89
LOPUĆKA MARE S IGALA	93
ISPOVIJES POKORNA	94
OSVADA POKAJANA	98
POČETAK SJEDINE NJEGOVE GOSPOJE	101

Ignjat Đurđević: Pjesni razlike; Saltijer slovinski (izbor)

SALTIJER SLOVINSKI (izbor)	102
PJESAN III.	103
PJESAN VI.	104
PJESAN VIII.	105
PJESAN XVI.	107
PJESAN XXIV.	109
PJESAN XXVI.	112
PJESAN XXXI.	115
PJESAN XXXIV.	117
PJESAN LI.	120
PJESAN LV.	121
PJESAN LX.	123
PJESAN LXXXIV.	124
PJESAN CXXI.	126
RJEČNIK	128
ABECEDNI POPIS PJESAMA	131

PJESNI RAZLIKE (IZBOR)

RAZUMNOM ŠTIOCU PJESAN

Sej pjesni koje štíš, moj znanče, po njima
slične su, sâm vidiš, godištim mojima.
Tijem im k zlu ne pristaj, neg mojoj mladosti
što ne zna, nauk daj, što zađe, ¹ oprosti.
Ostaci pjesni onih ovo su kojima
plamenom smrt donih, ² kad idah put Rima;
i er stvar razvitu raznose vjetri, znam,
njih složih u kitu, ³ koju ti darivam.
Ti njima gospodi, il' su zle il' nijesu:
čin' od njih što t' godi - kakve god, tvoje su;
metni ih, stri ih, užeži ih: drag im plam taj bit će,
er s svojijem sestram njih za vazda združiti će.
Nu ne mnim to dilo od tvoje mudrosti,
neg da ćeš njih milo prigrliti zadosti.
Sve sprva jes novo, nu s ljetim bude uzrit:
cvijetje je sad ovo, brzo će voće bit,
ter znanju tvom za har skoro ću donijeti
kigodi svjetlji dar od moje pameti.
I pusteć riječi ine, ovo ću t' samo rit:
da opći prvine i višnji bog ljubiti.

¹ što zađe - što pogriješi

² plamenom smrt donih - spalih

³ njih složih u kitu - (pjesme) skupih u zbirku

LJUVE NE P JES NI

Kaže pjesnik da po Ovidiju, latinskomu spijevaocu, naučio se dobar dio ljuveno naški pjeti, i drži da taj Rimljanin umio je slovinski govoriti, pokli on isti o sebi upisa:

"Nam didici getice sarmaticeque loqui" ⁴
Lib. III de Ponto, eleg. II

Bijeljaše se izdaleka
u ružicah zora okolo
i na svrhu svoga tijeka
pristupaše noćno kolo,
a ja, misleć sa svom moći
kô bih steko dragu moju,
trajah jadne čase od noći
nepokojnom u pokoju.

Čijem se tako zaman pase
plačnom misli pamet trudna,
eto iznenad prikaza se
mom pogledu sjen pričudna.

Tkanijem zlatom sva sivaše
u naličju od pjesnika,
komu čelo pokrivaše
svita s rusam lovorika.

S okolicam jasnijem doli,
dvorna lica, pun ljubavi,
drobna stasa, sijed napoli
bješe pjesnik prigizdavi.

Malo dijete, bog ljuveni,
igrajuć se oko njega,
kako roba u nescjeni
samovoljam zatječe ga.

Sad ga udire rukom, sade
bježi i opet priđe k njemu;
sad svo'em plamom iznenade

⁴"Naučio sam naime getski i sarmatski". - Đurđević smatra da je "sarmatski" govor identičan sa "slovinskim".

kose i lovor prižeže mu;
sad ga strijelom on potiče,
sad mu platnom veže lice,
sad mu grabi liru i tiče
svojijem lukom zlatne žice.

On ga tjera i u razbludi
uhićena prima u krilo,
uživajuć da se bludi
oko njega dijete milo.

Stah u čudu za prije znati
te prikazni svrhu i ime,
kad mi sjede klikovati
pjesnik glasom medenime:

"Rimljanin sam, Ovidio,
kî ljuvene cijec krivine
dospjeh život moj nemio
sred slovinske pokrajine.

Cara od Rima hćer jedinu
ljubjen ljubih ja nekada
i za slatku tu krivinu
bih otjeran moga iz grada.

Augustovoj u nevjeri
na slovinske priđoh kraje;
ah nemilo srce od zvijeri,
prid kijem ljubav krivina je!

Ako ljubiti nepravo je,
ako ljubav grijeh je u sebi,
grijeh je nebo i sve što je
zamjernije nač pod nebi;
er sve ljubav svemoguća
stvari, da sve ljubiti ima:
po ljubjenju vlas živuća
podana je svijem stvarima.

Zemlja nebu ljubav nosi,
sunce zvijezdama, koje opsiva,
mjesec moru, ke zanosi,
more žalim, ke celiva.

U slovinskoj lednoj strani
besjede uzeh vaše rodne,
nu mi pjevat smrt zabrani
njim žudene pjesni ugodne.

I er prednju ćud pod nebi
mrtav čovjek ne povrže
i prignutja stara u sebi
razlučene duše uzdrže,
još se oko mojijeh kosti
pjeti željan moj duh vrti;
nu što žudim, svôm stavnosti

zakoni mi brane od smrti.

I ako ljubih rodne kraje,
gdi za malo bî mi stati,
na vas ljubav mâ veća je,
s kijem ću uvijek počivati.

Riječ je od mudrijeh, znaš, da viku
ondi 'e ljubav, duša gdi je,
pokli u bitju nerazliku
isto duša s ljubavi je.

Tijem kad tijelo s vami 'e moje
a uz tijelo željna duša,
ona vašu potrebno je
da uvijek ljubav nosi i kuša.

K tebi dođoh po prilici,
er si mnogo sličan meni:
obadva smo mi pjesnici,
i pjesnici zatravljeni.

A u hvalah neskrovitih
znam da pjesni njegda i tvoje
s sedam brda glasovitih
gospodični Rim slišo je.

Zato pjevaj, ter me izmijeni
kroz pjevanja najmilija,
pjeva' u jezik tvoj rođeni,
u kî željeh pjevat i ja;

er ga oćutjeh ke je moći
i dokle se slavno uspeo,
da ga neće vik primoći
rimski Tever, grčki Alfeo.

Riječi jakos i hitrinu
izgovornu stah u njemu
za dat svjetlos, otet tminu
besjeđenju najdubljemu.

Toli 'e sladak za njim pjeti
ljepos kâ ti duh zarobi,
da riječ slavic može izrijeti,
njim svo'u ljubav spovjedo bi.

A kad bojni vapaj diže
i viteze slaviti hrli,
regbi trublja da podžiže
srca ognjena na boj vrli.

On u špotah neizrečene
miline se dikom gizda,
a u hvalah proslavjene
ljudi uznosi više od zvizda.

Viđ poslednja u vremena
od jezika segaj diku,
koliko je uzvišena

u tvom samom Dubrovniku.

Gled' onamo, s kraja od svita
gdi od leške rođen krvi
gre pun znanja glasovita
Kokanovski pjesnik prvi;
na njegova pjenja uredna
mrazni sjever tijek ustavi
i željezna zvijezda ledna
užeže se u ljubavi.

A ovamo uistinu
spijevaoci svijetli odviše
dalmatinsku pokrajinu
svu lovorim nasadiše.

Prije bih plame rajskih dvora,
voće u jesen, klasje obliti,
prije bih mogo vale od mora,
zrake od sunca pribrojiti,
neg izbrojit sve poreda
mudroznance i pjesnike
kijem slovinska cti besjeda
i cavtjet će slavno uvike.

Stan gvozdeni boga od boja,
zimnjom maglom Vitoš tmasti
i Marica rijeka, koja
s Orfeovijeh suza uzrasti,
granice su njoj istočne
i nje tijeku svrhe nije,
dok hrvatska Drava počne
a val svrši od Adrije.

Ruke otole svoje slobodne
raskriljena izvan mjere
priko kranjske zemlje plodne
i planina čeških stera.

Njoj litvanska strana i leška,
njoj strijeljoci Crnorusi,
njoj moškovska vlas viteška
u jednu se kitu uzbusi.

Nju govore tamni i blijedi
samoživstva sred njihova
pustolovni Samojedi
i ledena Zemlja Nova.

Pače Europi pleći obrati
za gospodit priko Azije,
kada sjede stolovati
sred kineske Sjeverije.

Tatarina njom prijetiti
državami, kijeh blizu je,
Persijanin uzmožiti

s Hvalinskoga mora čuje.

Ona opstrta mnoštvom vrijednim
svo'e stupaje s mnogom hvalom
adrijanskijem, crnijem, lednim
i njemačkijem pere valom.

Iz po svijeta, ke ona vlada,
valovito odsvudijere
put istoka, put zapada
mora od rijeka svoj put tjere:

Oder žitni, plodna Sava,
mrazna Raba, Neper vrli,
Visla ohola, bojna Drava,
crna Tana, Dunaj hrli.

Zato u ove glas besjede,
tač prostrane i hvaljene,
da tve se ime više uzvede,
pjevat uzmi mješte mene.

Uzmnožit ćeš čas i diku
razložitoj u zamjeni:
ti rođenom tvom jeziku,
tebi jezik tvoj rođeni.

A nadasve poj ljuveno,
er je i moj plam suze lijevo,
kî, da mi je dopušteno,
ah kô željno još bih pjevo!

A zla krunu truda tvoga
steć ćeš dragu tvu Ljubicu,
usred plama razbludnoga
užeženu ljubovnicu."

Ištom ove riječi izusti,
a vidje se tajčas meni
da se sasvijem u me upusti,
kî š njim bješe, bog ljuveni.

Planuh ognja pun razbludna
i čuh da se uokoli
po mom srcu njeka čudna
skrovna u plamu slados proli;

ter mi u svijesti učini se
da uzbuknu sve veselje
i da mi se penju i vise
više od sebe misli i želje.

Mnjah da pjesnik rimski othodi,
a za njime po sve kraje
žuber pticâ da pri vodi
sred lovorna gaja ostaje,

ke pjevahu mu diklicu
gorske vile pod imenom,
a vesela ona u licu

pod uresnom staše sjenom.
Tuj puštajuć posmijeh blagi
reče meni mâ gospoja:
"Osvijesti se, moj pridragi,
i pjevaj me - ja sam tvoja!"
Osvijestih se, nu vidjeti
nejmah ino već uza me
neg s požudom za nju pjete
uzmnožene misli i plame.

POSILA SLIKU SVOJU GOSPOĐI

Pokli danas tvu sunčanu
nije mi dano vidjet diku,
pošiljem ti mu priliku,
hitrom rukom ispisanu.

Mrtva je ona, nu je trijebi
da je primiš mjesto u moje,
pokli i ja, mâ gospoje,
mrtav živem samo u tebi.

Nu se uresu molim tvomu
da joj celov ne dopusti,
nek med rajski tvojijeh usti
ne zavidim meni istomu.

Brzo doć ću, nek dražijeme
sinem, dušo, tvo'im zracima
i celovim neizbrojnima
izgubljeno platim vrijeme.

Utoliko slike od moje
čin' što hoćeš u nescjeni;
samo reci: "Moj ljubjeni
podložan mi ovako je."

Hoć li i vidjet čuda koja
nije vidjelo sunce prije,
čijem mâ slika pri tebi je,
a s tobom je duša moja?

Sliku s dušom htjej sastati,
i viđ čudnu stvar dovika,
gdi će oživjet mâ prilika,
a nje slika ja ću ostati.

GOSPOĐI NADALEKO

Otkad me je ostavila
prigizdava tvâ ljepota,
živem tužan bez života
i bez duše, dušo mila.

Ginem, sahnem, gasnem, blidim
ranjen tugam bezbrojnijeme,
misleć kad će doći vrijeme,
mâ ljubice, da te vidim.

I razmišljam da jednako
nije bitje moje i tvoje:
ja umiram, o gospoje,
a ti uživaš dobro svako.

Ti uživaš u radosti
vode, dubja i zeleni,
a ja kunem, vajmeh meni,
me nezgode, me žalosti
ke mi skrovna sumnja uzroči,
jesam li ti u milosti
al' sam dalek tvôj ljeposti
tako od srca kako od oči.

Ah da mogu krila od ptice
po ljuvenom čudu steći
za u tebe doć leteći,
uzdisana mâ božice!

Nu pokli mi po naravi
nije to dano, moj pokoju,
posilam ti dušu moju
na krilijeh od ljubavi.

SLICI SVOJOJ U RUCI GOSPOĐE

O čestita sliko moja,
puna sreće neizrečene,
tebe lijepa mâ gospoja
hoće uza se, neće mene.

Tebe uza se mrtvu uživa,
er sam mrzeć ja nje dicit;
neće s sobom mene živa
negli u mrtvoj mrtva slici.

Znam, smrt moju ona žudi;
tijem na cvile me skončane
neće slatkoj u razbludi
nje ljepota da se gane.

A ja dalek nje uresa
mrem želeći da mi sine
sličan suncu od nebesa
zrak ljeposti nje jedine.

Ah da s tobom mogu ikako,
mâ se sliko, promijeniti
i uzdržan i ja tako
nje pribijelom rukom biti!

u smrtnoj bi meni mucit
vratila se duša živa,
kad bih bio u onoj ruci
u kôj život moj pribiva.

ZGODA LJUVENA

Trudnom svijetu noć na lice
vrgla bješe sjenu blidu,
da od ljuvezni potajnice⁵
na svoj tančac zvijezde izidu.

Ja Ljubicu kon nje dvora
u zabitnoj čekah strani,
kad nje umjesto zgar s prozora
bi mi dodan lis pisani.

Mrem od želje za prije znati
što mi piše mâ jedina,
nu môj želji svrhu imati
nenavidna brani tmina.

Nije pomoći: iza gora
jasni mjesec još ne istječe,
svijeće rajskih od prostora
zvijezde mi su prem daleče.

A želja me nuka i blazni
tač, da skrovna draga slova
proštio bih bez bojazni
na plamenu od trjeskova.

Ali u cvijetju i u travi
srećnom zgodom meni tada
krilata se zvijerca objavi
sprijed zlaćena, svijetla ozada.

Ulovih je i nad svime
taj lov držah draži od zlata,
ter njim svijetlit nauči me
moja ljubav domišljata.

K pismu 'e prinijeh i po njemu
pomno vodeć plam krilati,
na tem zraku živućemu
sve razvidjeh što ht'jah znati.

Ah da ti je uvijek hvala,
o svijetnjače prigizdavi,
od livada zvijezdo mala,
drobna iskro od ljubavi.

Ne mogu te neg hvaliti,
lijepa zvijerce, harnom pjesni,
čijem dostoja pomoć biti
nepokojnoj môj ljuvezni.

Urešenje ne priprosto

⁵ od ljuvezni potajnice - tajne posrednice u ljubavi

ti si od ljeta po naravi,
dijelak sunca za njim osto
za razgovor cvijetju i travi.

Prid tvo'em zlatom zlato krije
i sobom se zlato srami,
tvoj plam zlatnoj u tebi je
kô u prstenu dragi kami.

Od zemlje si ti zenica,
dan kî leti sjemo i tamo,
slika mudrijeh djevojčica
ke se u noći kažu samo.

Sveđ kušala cijec dobre
dragu rados, zvijerce draga:
mednom rosom dojilo te
milo nebo, zemlja blaga!

RAKLICI KOJA JE SUMNJILA BIT LJUBJENA

Tvomu u licu skupljeno je
blago obilno svijeh razbluda,
nu ti nijesi dobro moje,
u kom žive mâ požuda.

Gizdava si, Rakle, i mila,
ali srcu mom zamani,
ke Ljubica, rajska vila,
u slatkomu ropstvu hrani.

Ah zamani prsi od lijera,
usta od ruže kažeš meni,
zaman jasna tvâ zamjera
otvora mi dan ljuveni.

Pazeć ljepos tvomu u licu
indje obraćam misli moje
i razmišljam mu Ljubicu
i nje ljepos ljepšu od tvoje.

U tebi se naresiva
obraz cvijetjem, zvijezdam oči:
u nje čelo zorom siva,
pogled suncem od istoči.

Na nje ustijeh život pravi,
u posmijehu raj se kaže,
na nje prsi ljubav stavi
što je imala slađe i draže.

Zato nemoj bit sumnjiva,
er drugoga rob sam lica:
svaku svjetlos dan dobiva,
svaku ljepos mâ diklica.

DANICI   RANJENOJ OD PČELE

Gizdava vila Danica
kâ je cvijet rajskih diklica,
pristupi jednom vesela
za vidjet mladijeh roj pčela.
Tu čijem u mnogoj slobodi
mlada među nje dohodi,
rani je pčela, kâ scijeni
nje lice za cvijet ljuveni.
Udorac male te rane
smete nje dike sunčane:
uze lijer bijeli nje lica
sliku rumenijeh ružica,
a biser grozni nizdoli
perivoj lica nje poli.
Zagorko, kâ svijet nemio
cijec neba bješe pustio,
pazeći gorke nje suze,
besjedit ovo njoj uze:
"Danice, poznaj sadara
svjetovna ljubav kô vara.
Pčelici, kâ ti vaj daje,
svjetovna ljubav slična je:
er kako pčela med hrani,
nu dava boles kad rani,
i ljubav nosi zadosti
slas malu s mnogom gorkosti.
Znaj, svaka rados od svijeta
kô ljetna zvijezda prolijeta
i po svôj taštoj naravi
za sobom žalos ostavi.
Sama je ljubav od nebi
kâ nejma boles u sebi
i sred istinijeh razbluda
dava sve slasti bez truda."

OTKRIVA LJUBAV GOSPOĐI

Srce moje izrijet želi
što rijet usta neće viku,
čijem tvâ rajska ljepos dijeli
oganj srcu, led jeziku.

Mnim, kad zlatnu strijel upravi
ljubav meni suprotiva,
da mâ usta platnom zavi,
kojijem oči svo'e pokriva,
neka mene prli jače
užeženje ke skrovno je
i tvoj ures ne proplače
otkrivene rane moje.

Ah mrem, i sred gorka jada,
da mâ pismom smrt se objavi,
u krv moju mastim sada
pero iz krilâ od ljubavi.

Vrijeme 'e, vajmeh, da mi uzbude
ustim ruka namjesnica
i da poznaš sve me trude,
svijetla diko svijeh diklica.

Sunčanice sunca draža,
lijepi izgled od nebesi,
ke pogledom dan se uzmaža,
ke posmijehom svijet se resi,
ti si slatka mâ gospoja,
mâ ljuvezan, mâ razbluda,
rados, miso, duša moja,
moje ufanje, mâ požuda.

Ja te vidjeh i ljepotom
tvom ugrabljen bih sam sebi;
vidjeh, umrijeh, da životom
ljepšijem živem, dušo, u tebi.

Sa svijem srcem i pameti
klanjam nebo lica tvoga;
hrli moj duh, da posveti
na tvu službu sebe istoga.

Poznam da moj plam smioni
vele prosi u tve dike,
nu božanstvo vik ne odgoni
dobrovoljne službenike.

Na mu službu ne ištem ino
negli samo tvoj se rijeti,
dvorit lice tve jedino,
prid njim život moj dospjeti.

SVI INI SPAHU LJETI U PODNE

Svi ini spahu ljeti u podne,
kad mi reče mâ gospoja:
"Hod'mo uživat sjence ugodne
domaćega perivoja."

"Hod'mo, rekoh, nu zamani
svaka sjenca bit će za me:
ne gori me zrak sunčani
neg ti, o sunce, ke si uza me."

Tuj sjedosmo gdi vode su,
ke pusteći narav plahu
u mirisnom tihu uresu
lug raskošni optjecahu.

Svi razbludni, svi veseli
razgovori naši bjehu;
ubra ona cvijetak bijeli
ter ga na me vrže u smijehu.

Uhitih joj ruku tada
veleć: "Plakat vîk meni je!
što da ufam, brače, ikada,
kad me isto cvijetje bije?"

Nu tač ruka tvâ draga je,
da udiruć blazni i travi,
i što ishodi njom zlatna je
strijel medene od ljubavi.

Da si i ubit me u odluci,⁶
isto gvozdje, znam, nemilo
toli lijepu cvijetu u ruci
u cvijet bi se obratilo.

Tijem na milos dopusti mi,
rajski cvijete moj čestiti,
celovima neizbrojnimi
lijepoj ruci zahvaliti."

Dospjeh s slatkijem celivanjem,
ljubeći je tisućkrati;
i me srce zenu ufanjem⁷
da za cvijetom plod ću imati.⁸

⁶ Da si i ubit me u odluci - da me hoćeš i ubiti

⁷ i me srce zenu ufanjem - u mom srcu rađa se nada

⁸ da za cvijetom plod ću imati - da ću udovoljiti svojoj ljuvenoj želji

USTI LIJEPE I LJUVENE

Usti lijepo i ljuvno,
u kojih žive srce moje,
usti slatke i medene
milostive me gospoje,
recite mi, otkle u sebi
vi toliku slas držite:
er nije naći, znam, pod nebi
slasti toli plemenite.

Zaisto rajski med tekući
prolio se zgar s nebesa,
stan priličan sebi ištuci
sred vašega draga uresa.

Žarki grimiz bitju u svomu,
koralj, ures morskijeh vila,
i u zapadu sunčanomu
rumenoga plam svjetlila
i kamenak bez procjene,
kî crljenijem zrakom siva,
prid vašijema rusam vene
i svo'u ljepos poniživa.

Blijedi o busu svom ružica,
rumenijeh vas videći,
zasramljena trator lica
prid vam čezne zavideći.

Pače zaman, kad istječe,
zračna zora, dika od svita,
vas ljepotom svo'om zatječe,
er ostaje pridobita.

I ako narav dosleka je
lijep stvor rumen kî stvorila,
po njem doprijet učila je
od vašega rumenila.

Malu u krugu vas jedinom
sve ljeposti dikom kite;
vi dragosti, vi milinom
neizmjernom se ponosite.

Mnim, ljuvena majka mila
napravu iz vas vadi i diku,
kad se spravlja poč sred krila
najdražemu ljubovniku,
ter izbrani miris hrani
u koraljnom vašem sudu,
drobni biser i snježani,
rados, pokoj i razbludu,

riječi i posmijeh, kâ vlas ima
u med stvorit srca od stijene,
i s prislatkijem celovima
drage uzdahe razbluđene.

Ah udesi srećni moji,
usta ugodna i žuđena,
ah živući perivoji
moga ufanja zatravljena!

Ah i unaprijed darovima
vašijem željna smirite me,
blagodaran er bit ima
tko 'e pun blagom neizmjernijeme.

LJUBAV I LJUBICA

Tako duše strijelja i mori
ma Ljubica svo'em pogledom,
tako travi srca i gori
licem, činom i besjedom:
regbi da je nerazdiona
nje s ljubavi ljepos mila, -
za rijet bolje, da se ona
istu u ljubav priobrazila.

Misli ljubav š njom ujedno,
tvori ljubav što ona tvori,
ljubav tiho, slatko i medno
govorenjem nje govori.

Resi se ona - ljubav slijedi
i resit se š njom uživa;
š njom gre ljubav, š njome sjedi,
š njom ustaje, š njom počiva.

Š njom spi ljubav i u nje krilu;
sama 'e ljubav, kad nje nije,
plače ljubav po nje cvilu,
a posmijehom nje se smije.

Kad u tancu suncem sijeava,
ljubav tanac vodi š njome;
kada začne, njoj otpijeva
ljubav pjesni nebeskome.

Ona u ljubav srca sili,
a njom ljubav duše travi;
iz nje lica ljubav strili,
ona iz luka od ljubavi.

Ona 'e ljubav po prilici,
ljubav je ona po razbludi,
i u inomu nerazlici
različni su samo u ćudi:

ljubav sa mnom sto'i združena,
a Ljubica viku neće:
blaga 'e ljubav i medena,
a Ljubica huda odveće.

SUNČANICI UGRABLJENOJ

Trud je ljubiti, trud je veći
ne ljubiti lijepo što je;
nu, što ljubiš ne moć steći,
nad sve trude trud ovo je.

Tijem, prilijepa Sunčanice,
misli u kakvu živem trudu,
gdi skroveno tvoje lice
većma uzmaža mu požudu.

Slavic, komu po nesreći
ote porod ruka kleta,
boležljivo žubereći
oko gnijezda prazna oblijeta.

Tako i ja mjesta koja
našu ljubav svjedočiše
pun gorkoga nepokoja
optjecivam željno odviše.

I vidjet mi tad uzbude
da je u tmuni strana svaka
bez sunčane tve razblude,
bez svjetlosti tvoga zraka.

Velim: "Odi ja razgledah
najprije ures nje gizdavi;
odi željeh, sumnjih, predah
vas užežen u ljubavi.

Vjernom rukom svo'om zaplati
odi želje ke me more,
odi š njom se stah mnokrati
na ljuvene razgovore.

Od priblage me gospoje
odi primih celov prvi,
odi ognjeno srce moje
njoj zapisah mojom krvi.

Mjesta su ista; nu nje lice
nije da tužnom otkrila bi;
gdje si, ah slatka Sunčanice,
a tko mi te, dušo, ugrabi?

Nek ja, odlučen ne živjeti,
tebe skrovne kroz nemire
samo gledam u pameti
i studene grlim mire."

SUPROĆ NENAVIDNIKU

Toli tebe me veselje
ucviliti može i smesti
i najveće tve su želje
radovat se môm bolesti?

O nakazni prem žestoka
kâ vas pako s sobom vodiš,
ter se boliš, pokli uzroka
od bolesti ne nahodiš.

Ruže od grada,⁹ ja sam obro
kroz čestitos svakčas veću
veselit se za me dobro,
veselit se za tvu smeću;

er dvostruku rados primam
s tve bolesti kâ tašta je:
jednu, koju po meni imam,
drugu, ku mi tvoj plač daje.

I tvâ duša zavidnica,
er s me sreće plakat uze,
molim nebo da joj s lica
vik ne ukloni plače i suze.

Bez pomoći tužan bio,
pali u vjetar tvoji uzdasi,
nitkomu se ne vidio
u tvôj tuzi tužan da si.

I ako tkogod pozno tvoje
jade, tužbe i pečali,
reko: "Sve to himbeno je
za privarit tko te žali."

Plako mrtva, tkoga ljubiš,
plako krvim vrijeme u svako,
plako, dokle oči izgubiš,
a i bez oči srcem plako.

Plako tvojijeh, plako tebe,
plako u dobru najvećemu,
plako još i bez potrebe,
plako i ne zno plačeš čemu.

Tvojom tugom u môj sreći
sveđ se grizo srcu u tvomu
i svakomu zavideći
nezaviden bio nitkomu.

⁹ Ruže od grada - ruglo od grada

SVJET PRIJATELJU NETRPEČU

Kad što o tebi progovori
gradska zloba, ter te uvrijedi;
i u djelu i u besjedi
skočiš jakno zmaj u gori.

Nu tijekom ne greš kud hoditi
mudroj svijesti običaj je,
er osveta najveća je
zlobne riječi pogrditi.

Ne da' uzroka, pak se diči
da imaš vele zlohotnika,
er je mudru čas velika
da se od zlobnijeh zloban liči.

U kreposti živjet rádi,
a na stvari smijej se ostale
nije pod suncem veće hvale
neg bit mrzeć zloj čeljadi.

CVIJET NA DAR POSŁAN OD GOSPOJE

Cvijet kî slično na me vaje
sad mi ljepos tvâ posila,
ah, ne scijenim da zemlja je
na običajnu porodila.

Njega suzam mo'im polita
mješte rose zemlja stvori;
njega, zoro ti čestita,
zrakom tvojjem oči otvori.

Ja ga primam, kô tvojemu
slična uresu, o gospoje,
i razgledam željno u njemu
procvjetale sreće moje.

A za uzdarje, cvijetno bitje,
vik uresu slutim tvomu
da neumrlo cti prolitje
na tvom licu priljepomu.

LJUBICA SUNCU SLIČNA

Iz istoči razvedrene
posilaše jutro bijelo
tihe vjetre razbluđene
budit cvijetje priveselo,
kad ja, želeć tvoje lice
i razgovor tvoj medeni,
ugledah te, mâ božice,
gdje ishodiš suproć meni.

Nu ne ispuni s hude česti
požuda se mâ velika;
privari je u nesvijesti
tve ljeposti lijepa slika:
upoznah se, dobro moje,
u prisvijetlo sunce od nebi,
iz istočnijeh strana koje
ishodaše slično tebi.

SMIJEŠAN RAZGOVOR

U zelenoj sjeđah sjeni,
kôj se okolo vir izvija,
kad Miljena dođe k meni,
od svijeh vila najstarija,
i reče mi: "Žudim sada
čut tvâ mudros što me svjeti,
pokli mislim Zorka mlada
za dragoga vojna uzeti.

Zaludu je gora gusta,
kad bez ploda, znaj, boravi;
bez pritke je loza pusta,
pusta 'e vila bez ljubavi.

Ni se sramim, mladijeh ljeta
što moj ures nejma u sebi:
star je mjesec, dika od svijeta,
staro 'e sunce, čas od nebi.

Prizrivati ja počinam
i prihodi doba moje,
nu se kućam i baštinam
a ne ženam ljeta broje.

Pogled ima vila svaka
svako u doba drag i mio,
i stare smo ljepše paka,
kad je ures naš sazrio.

Milo 'e vidjet kad najprije
sja na dubu cvijetje bijelo,
nu je vele gizdavije
ubirati voće zrelo.

I zemlja je stara mati,
nu ne gubi težijem scjenu,
i lijepo je nju gledati
s mladijem ljetom sadruženu.

Strmi potok gnusna tijeka
malo dana prije se rodi,
a pribistrijem davnja rijeka
priko polja stupom hodi.

Gvozdje, koje licu u svomu
tamni mrakom nemilijeme,
grabi svjetlos srebru istomu,
kad ga izliže dugo vrijeme.

Staros resi a ne hara
lijepu diklu; ali opeta
nijesam, vjeruj, tako stara,
er još nejmam peset ljeta."

Još veljaše, Ljubdrag kada,
kî se nađe tuj po sreći,
nerazbora i nesklada
bijesne vile ne trpeći,
nasmija se, pak trikrati
krivo 'e pazeć i opako
u rasrdžbu smijeh obrati
ter se osjeknu na nju ovako:

"Gled' izjedi, kâ združiti
s pastijerom se mladijem ima,
da celove vavoliti
ustim bude bezubnima!

Od svijeta se svrha čeka
jur prispjela u naravi,
kada staros kukurijeka
zanesena u ljubavi;

er tko neće rijet pravedno
da 'e sva narav u neredu,
videć s ljetom zimu ujedno
a s mladićom diklu sijedu,
snijeg od prama, prsi od leda
gdi plamena trpe silu
i noć sjedi tamna i blijeda
nedorasla sunca u krilu?"

Reče ovako, a Miljena
Ljubdragove čujuć riječi,
jak lavica ubodena
na njega se ljuto izbeći,
govoreći: "Nije potrebe
da se ozivam ludos na tu:
hoću Zorka, neću tebe,
još da sivaš vas u zlatu."

Hitru stavnos tad u lice
dozva pastijer vuhoviti,
k zemlji obrati svo'e zenice
i sta dvorno besjediti:

"Ah smiluj se i prosti mi,
o nakazni od ljepote,
i u dobro, gospo, primi
što proć tebi rijeh nehote.

A odsad ću ti u spijevanju
hvalit ljepos, kud god stupi,
i činit ću da se na nju
kô na čudo vas svijet kupi.

Tebi narav pribogata
rad ljuvezni poda i scjene
prame od srebra, lice od zlata,
oči rusam nakitjene;

ravne prsi, usta bijela,
čvrste bedre na te stavi;
luk je tijelo, nos je strijela,
pogled čemer od ljubavi.

Pače 'e čudna stvar veoma
tvo'ih naprava da s pomoći
kako sunce sivaš doma -
jutrom zračna, bijeda u noći.

Tijem s tolike tve svjetlosti,
kâ mi poraz i smrt prijeti,
ja ne mogu tve ljeposti
smislit, gospo, ni vidjeti.

I ako svakom ljubovniku
opći ljubav svijes zanijeti,
tko god ljubi tvoju diku
potpuno je van pameti."

Tako izreče, a ja u smijehu,
taj razgovor, da ne izgine,
vas udjeljah na pospjehu
ovdi stare vrh česvine.

LJUBICA SRAMEŽLJIVA

O Ljubice, s tvoga srama
moja ljubav uzrastjet će,
ako moga vlas od plama
uzrastjeti može veće.

Sram je u vilah rajska dika,
od kreposti zraka mila,
plemenita draga slika
sunčanoga rumenila.

Ali u srcu dikle mlade
kad se združi sram s ljubavi,
dvakrat svoju ljepos tade
ljubovniku ljepšu objavi.

Viđ u jutro zornu rusu
prije neg vas svoj cvijet otvori:
gizda se ona na svom busu,
svaki za njom pastijer gori.

Taka 'e mlada djevojčica,
kad još želju sramom krije,
cavti i zrakom svoga lica
sja nad zorom rumenije.

Ah nije sile kâ dobiva
i podlaga duše i plijeni
koli ljubav sramežljiva
i djevički stid ljuveni.

Ah nije naći stvari draže
neg diklica u razbludi
kad pomalo ljubav kaže,
da ljubovnik većma 'e žudi.

Zato izdišem od sladosti,
kad moj dražiš plam skroviti,
kad mi ne daš tve milosti,
nu je puštaš ugrabiti;

kada na me pogledati
uzme ljepos tvâ medeno,
pak na zemlju lice obrati
stidnijem cvijetim nakíceno:

kad se ukaže puna smeće,
posmjehne se skrovno opeta;
kada hoće, kô da neće,
i celove bježeć sreta;

kad kî žudim dar najveći,
ustegnutoj u radosti
braniš dajuć, daš braneci
s blagodarnom lakomosti.

Er znaj, ona vil na sviti
dostojna je da 'e svak dvori
kâ te lasno ne zasiti,
kâ te dugo prem ne izmori.

POPIJEVKA VIŠE SMRTI MARKA KRALJEVIĆA

Kralj Vukašin vojsku kupi
i pjeneze svud rasipa - davori, davori!
naređujući svak da stupi
rvat cara Muzaipa,

koji u staro Drenopolje,
gdi ga donije čes neprava,
bješe uzdigô svo'e pristolje
vrh krstjanskih mrtvih glava.

Ištom se je zaletjela
bojna slava navjesnica
priko raških plodnijeh sela
i bugarskih vrh granica,

eto odasvud vitezovi
teku bojnoj u odluci;
svijem u licu sto'e trjeskovi
a viteška slava u ruci:

pale očima kud stupaju,
š njima 'e vidjet bojna srića,
a prid sobom glavu imaju
slavna Marka Kraljevića.

Ta vojnica sva ohola
za vojvodom takijem grede,
kô da jata od sokolâ
orla siva na boj slijede.

Svijem na pasu sablja 'e jaka,
stoje kopja sred desnice,
a vrh kape od junaka
trepte vite perjanice.

Svi ujedno jezdeć tako
u Kosovo htješe priti,
gdi družini poče ovako
junak Marko besjediti:

"Davori mi, družbo mila,
ku bog svijetu za čas stvori,
koju nikad turska sila
svo'u pod oblas ne obori!

Videć vaša srca jaka,
da su Turci zma'i krilati,
s takom kitom od junakâ
smio bih ih zatjecati.

Da se prava vjera osveti
slijedite me svi smioni,

da Muzaip car prokleti
pod mu sablju vrat prikloni;
da izbavim ja najprvi
teška iz ropstva kraj bugarski,
kad u blatu crne krvi
utopi se mjesec carski.

Ne uzmičite u sretanju,
it naprijeda svaki trudi
i vašemu vojevanju
mâ desnica za izgled budi.

Dobitje se snagom sreta,
slava 'e stavnoj u odluci,
er junačtvo srpskijeh četa
nije u nogah negli u ruci."

Ištom bješe ovo izrekô
slavni Marko svôj družini,
ču se bučat nadaleko
turska vojska po planini.

Cijeć strašnoga njih žamora,
kî činjahu na boj hrli,
stresaše se polje i gora,
jakno vihar kad zaprli.

Kad vidješe Turci kleti
spravne srpske vojničare,
ne mogoše odoljeti
srcu ognjenom da ne udare.

Sva ravnina tad izginu
među njimi bješe koja,
i od polja svu širinu
prikri odasvud plam od boja.

Njeko ubija, siječe i tlači,
njeko uzmiče prešno u strahu;
oblak strijele, munje mači,
grom udorci slikovahu.

Marko bojnoj u slobodi
zbode prvi konja vrana
ter u prsi kopjem zgodi
Arnauta Sulimana.

Nu se udorac ne ustavi,
istijem hukom ter naprijeda
protječući šip krvavi
još nabode i Mehmeda.

On Mustafu sreza preče
priko pasa u dva dijela,
a do sedla tja rasiječe
Husaina s vrha od čela.

Ali sve što veće kolje
snažne Turke vitezove,

suproč njemu sved na polje
pridohode čete nove.

Sva družba mu pobjena je
i svo'om krvi polje omasti,
a tko žive huka da je
pod otmanskom sužan vlasti.

S cijelom vojskom sâm boj bije
junak Marko nedobiti
ter ustupa gora gdi je,
da liticom pleći štiti.

Utoliko brz odveće
snagom ruke svo'e krvave
ori, krši, siječe, meće
sablje, kopja, ruke i glave.

Nu leteći po dubravi
potaknu se konj mu odzgara
ter u hridnoj jami ostavi
svoga strena gospodara.

Tač hrabreni Marko pade,
kijem se imenom još svijet stresa,
turske od sile ne nikade
neg pridobit od udesa.

Ah da plata tvâ ne izgine
sred neumrljih vječnijeh strana,
diko naše pokrajine,
svijem jezicim pripijevana!

LJUVENO UŽIVANJE

Ah još sumnjim je li istina
da celivam tvoje lice,
o pridraga, o jedina,
o sunčana Sunčanice,
i da moga posred krila
sad uživam ljepos tvoju,
o me duše dušo mila,
o žuđeni moj pokoju!
tač er mnokrat noć opaka
snom privari me požude:
tebe grlih, nađoh paka
samu sjenu od razblude.

Nu i sad ako san me vara,
ah molim te, sne veseli,
ovolicijeh sred dobara
od mene se vik ne odijeli.

Nije san ovo, sjena nije:
tičem, vidim, znam očito
da sad meni na ruci je
moje sunce pričestito.

Ovo 'e lice ke s pogleda
stavi krila môj požudi;
ovo su one usti od meda
gdi se u ružah ljubav bludi.

Ovo su one prsi od snijega,
voće od rajskih perivoja:
ovo 'e ljepos tijela onega
u kom žive duša moja.

Ah prilijepijeh vila kruno,
ah pribлага mâ gospoje,
ah mo'i trudi, ah potpuno
zaplaćene suze moje!

Jak košuta utruđena
željna vode vira živa
tebe želja moja ognjena
hlepi uživat, čijem te uživa.

Sve što uživam nije mi dosti,
iza slasti slas mi 'e draža:
ista obilnos tvo'ih milosti
veći u meni plam uzmaža.

Tijem kô brštan stup kameni
grli a trava zemlju svoju,
kako loza dub zeleni,
kako ljubdrag tanku hvoju,

grlimo se, mâ gospođe,
ljubimo se, ah jaoh meni,
dokle od slasti iz nas pođe
u celovijeh duh blaženi.

Ah ke dare od pokoja
vrh mene bi čes prosula,
sad ovako kad bi moja
duša uzdišuć izdahnula!

A i čudim se kako mi je
dopušteno još živjeti,
kad umrlijem dano nije
uzit u raj, a ne umrijeti.

OSVJETLJAVA SE GOSPOĐI ŠPOTNO

Znam da vile tko ne slidi
kô božice sišle s nebi,
ili srce ima od hridi
ili srca nejma u sebi.

Nu za slijedit diklu jednu
pogrditi sve ostale,
nije pristojno srcu vrijednu,
ke za željom gine od hvale.

Tad se vrijedno srce u nami
i veliko može riti,
kad mnozijema gospođami
podobno je za stan biti.

Pak me riječi što razlože
vrh očite stvari od svita?
Loza, gdi god doprijet može,
svakoga se dubja hita.

Eto žedan lav po lugu
sveđ ne hrli k istoj vodi;
eto mjesec za svo'u drugu
jednu zvijezdu vik ne izvodi.

Vele rijeka teče u more,
nebo mnozijem svoj zrak dili
i celiva na istok zore
vele cvijetja vjetric mili.

Zato čemu, mâ Ljubice,
za krivinu bro'iš veliku,
er gizdave Sunčanice
pored s tvojom slijedim diku?

Ti si draga, draga je ona,
ona 'e lijepa, lijepa ti si;
tijem nije ljubav mâ razdiona -
u njoj draga ti meni si.

Kad nju grlim, mâ gospoje,
na te miso moja leti;
kad celivam usti tvoje,
ona mi je na pameti.

Ter vi, rajske dvije diklice,
stučene ste môm ljubavi
kô u vijencu dvije ružice
zlatna žica ke sastavi.

Obje ljubim naponase,
kô da jednu ljubim samu,

i mâ mlados razgara se
u jednakom s obje plamu.

Ah krivi me, dušo, onada
kad ti budem posred krila,
ako uspoznaš da me ikada
ina dikla zatravila.

LJUBOVNIK UCVILJEN GOSPOĐI

Pričica je od pjesnikâ,
njeki osuđen rad krivine
čudnu muku da dovika
sred pakljene ćuti tmine.

On pun jada neumrla
gladom, žeđom skončava se,
premda u vodi jes do grla
s punijem dubom voća uza se:
pokli željne pun odluke
vodu i voće netom tegne,
njemu iz usta, njemu iz ruke
gine voće, vir pobjegne.

Ta pričica kaže svima
da 'e pakljeni trud gledati
sve što žudiš prid očima,
a pak ne moć uživati.

Da promisli, po razlogu
koji u meni ćutim pako,
gdi te unaprijed gledat mogu,
ali uživat ne nikako!

I ako, brače, još u tebi
prednji plami živu i gore,
mnim da poznaš i po tebi
istine ove me govore.

Trudno 'e ljubiti na ovom sviti
a ne ufat dni vesele,
nu bit ljubjen i ljubiti
bez ufanja, trudnje 'e vele.

Tijem er ginu jur mâ ljeta,
ah za milos jednom samo
išti način da se opeta,
prije neg umrem, uživamo.

Nemoj scijenit da ištem sada
steć od dike tve čestite
sve što stekoh ja nekada,
o mâ lijepa, služeći te.

Sad ma želja sva je inako,
nijesam ohô kak' i prije:
za smirit me tužna ovako
jedan celov zadosti je.

Piso bih ti još naprijeda
kô me boles mući i hara,

ali gorke plač mi ne da
kî na knjigu pada ozgara.

TUŽBA LJUVENA

Čujte, hridi kamenite,
pod kijem glasim tužbe moje,
i za milos proplačite
na me gorke nepokoje.

Eto, vajmeh, privari me
svo'om blagosti ljubav prika
i nesrećnijem učini me
moja sreća prem velika.

Dvije diklice maloprije
u veselju ljubjen ljubih;
sad er ljubih objedvije,
obje uvrijedih, obje izgubih.

Jedna o drugoj čim ne znaše
i scijenjaše mâ bit sama,
n'jednu milos ne branjaše
mo'im ljuvenijem požudama;
sad u gnjijevu obje mnogu
utječu me rasrčene
ili, uteći kad ne mogu,
odvrnjuju lice od mene.

Kad se jednoj smjerno molim,
ona, ognjena na me u licu,
besjedam se priječi oholim
veleć: "Dvori Sunčanicu!"

A kad rane me skrovene
drugoј kažem, nije nać lijeka,
er mi veli: "Pođ' od mene!
Ljubica te tvoja čeka."

Tako da moj dan ljuveni,
kî od dva sunca svjetlos ima,
osta obujmjen smrtnom sjeni
i tamnostim pakljenima.

Ostah kako dub od gore
zlo nasrnut dvijem vjetrima,
dokle god ga na tle obore
i potlače među njima.

I zaisto bi jad nemio
tužni život moj prisjeko,
gdi sam u čas izgubio
što sam s trudom našo i steko,

da me jošte u životu
ne uzdrži samo ufanje
da će ganut njih ljepotu
nepristavno me skončanje.

LJUBOVNIK RASRČENI

Sramovat se meni 'e sila
što te ljubih verno dosti,
o nakazni bez milosti,
o prikore svijeh od vila.

Ja te uvrijedih (rijet ću istinu),
nu grijeh plakah dugo vrijeme
i s suzama neizmjernijeme
prosih milos na krivinu.

Zasve oholu, ja te ljubih,
da ti udvorim pomnju stavih,
za steć tebe mene ostavih,
za nač tebe mene izgubih.

Ali ti se ne smilova,
neg tve lice kriješ meni,
lice u kom se još rumeni
biljeg mojijeh od celova.

Prem se oholas tvâ ponosi
svo'om ljepotom, bivši očito
za oholit se razložito
da se vele hoće i prosi.

A tvoj ures nije te vlasti,
da božica njim se činiš,
er što lijepom tebe sciniš,
gubiš scjenu s oholasti.

Tijem ja nijesam vik ljubio
ljepos nego ljubav tvoju, -
za rijet bolje štetu moju
i moj poraz, kî sam htio.

A i sa mnom si ti hinila,
znam, po tvojoj nestavnosti;
ah pod cvijetjem tvo'ih milosti
smrtna zmija skrovna 'e bila.

Zato od tebe grem nazada,
er plam drugi mâ 'e zahvala;
s istijem mirom i ti ostala,
s kijem ja smeten bježim sada.

Nijesi, nijesi već za mene,
o nevjerno srce od hridi!
mâ ljuvezan vile slidi,
ne lavice nesmiljene.

SREĆNA PRIGODA

Riječ je stara, da na nebi
nije stvorca vlašitoga,
slično bilo najveće bi
klanjat vrijeme mješte boga;
er je uzrok svakoj sreći
vrijeme, zasve da 'e bjeguće,
i sve s sobom donoseći
rijet se može svemoguće.

Ali sudom on mojime
nije za častit vrh otara,
pokli s sobom nosi vrime
veće tuga neg dobara.

Mâ božica ti bi sama
u veselju tada bila,
o obilna svijem srećama,
o prigodo draga i mila,
zgodo svijetla, zgodo slavna,
zgodo, časti mâ dovika,
zoro od sreće nepristavna,
sunce slijepijeh ljubovnika.

Ti si vrata, ti stražnica
od kraljice česti u dvoru,
ti si zvijezda provodica
po ljuvenom gorkom moru.

Ah ku neće čes imati
tko te umije kroz svijes znanu
ustrpljeno pričekati
i prigrlit pričekanu!

Ah kolikrat, kad najmanje
ufo sam se, put mi otvori,
da se smiri me skončanje,
da moj pako raj se stvori.

Ah kolikrat iznenade
među stražam bezbrojnim
slatke usti dikle mlade
u čas jedan dopusti mi!

Gdi ste, o vjerni ljubovnici?
božici ovoj nos'te dare,
okrunite njoj u dici
kitnijem vijencim slavne otare.

Vi za harnos svijeh godišta
čin'te da njoj na čas leti
iz tisuću svetilišta
do nebesa dim prisveti.

Ona dat vam jakos ima
u čas jedan što ljubiste,
što vi udugo i s mnogima
trudim stekli jedva biste,
čijem sve slasti u se kupi
ona i diže sve što ustraša,
er kad zgodna k vam pristupi,
samo umjejte - dikla 'e vaša!

ZORKI UVRIJEĐENOJ

Zorko lijepa, kâ dostoja
mjesto u srcu mom najviše,
s tebe žive, s tebe moja
uzdišući duša izdiše,
er pod suncem mâ najveća
ti si rados, slava i sreća.

Ah tvâ osveta zatočnica
sa mnom tužnijem mira neće,
neg iz neba tvoga lica
na me ognjenu strijel izmeće,
da me shara, sprazi, umori
trijes od trijeska teži i gori.

Evo t' padam na koljena
peruć suzam plačno lice;
osveti se, mâ ljubjena,
mâ gospođe, mâ kraljice,
kâ od mene harač uze
srce njekad, sada suze.

Osveti se, moj pokoju,
tvoju ispunit želju ustani:
momu u srcu sliku tvoju
smionom rukom smrtno rani
i udorcom jednijem veće
svrši sa mnom me nesreće.

Evo u gorkoj krivac smeći
ištem milos, mâ jedina,
ako milos može steći
neizmjerna mâ krivina;
ištem milos, mâ pridraga.
pokli ljepos sved je blaga.

Ištem milos, da me boli
jur po tvojoj svrše osveti,
kad s uzroka lijepa toli
budem život moj dospjeti,
kad tve rane momu uzbudu
grijehu plata, lijeci trudu.

Nu ako ti si, ma gizdava,
duša kojom živem samo,
znaj da duša smrt ne dava,
od ke život svi primamo;
mrtvu tijelu ona živa
vlas živuću udjeljiva.

Ako od sunca jasnu sliku
tvoja rajska ljepos hrani,

smrtnu tamnos znaj da viku
ne porađa zrak sunčani;
pače on svjetlos svijetu odi
u dohodu svom dovodi.

A i nada sve smrtne vaje,
ke dostojim s grijeha moga,
meni boles najveća je
s tvoga lica osvetnoga,
videć poraz u njem sada,
gdi mâ radost bî nekada.

Ako ti si, ma gospoje,
nebeskomu slična uresu,
ako nebu vedrom tvoje
oči lijepe prilične su,
ako ishodi zora bijela
iz istoka tvoga čela,

oblak srdžbe tve mi uzroči
groznijeh suza daž smučeni,
oštar pogled iz tvijeh oči
vedra iz neba trijes je meni,
a iz čela se tvoga otvora
meni tamnos, družijem zora.

Ah što velim? zora i meni,
lijepa moja, tve je čelo!
nu mi otole dan žuđeni
ne sja i sunce me veselo;
a i da sine, plač mi brani
moć uživat zrak sunčani.

Zora 'e meni, nu ne zora
kâ slavicim zvana ustaje,
kâ iz rajskih hodeć dvora
navjesnica sunčana je
prosipajuć svoga iz krila
plodne rose, cvijetja mila;

zora 'e kâ se često oglasi
kroz cvijeljenje moje ljuto;
nje su vjetric moji uzdasi,
cvijetje ufanje, nu svenuto,
rosa moj plać, kijem se goje
uzrastjele tuge moje.

Tijem, mâ Zorko, ne naprijeda!
neg žalosnom krivcu prosti
kî svoj teški grijeh spovijeda
prid pristoljem tve ljeposti;
prosti i na moj grijeh prihudi
veća od grijeha milos budi!

ANDRIJI ČUBRANOVIĆU, SPJEVAOCU OD JEĐUPKE, NADGROBNICA

Odi odluči udes vrli
Čubranovo tijelo unijeti:
nu glasovit duh neumrli,
smrt plešući, tijelo osveti.

Čim Jeđupku toli uresi,
vlasti istakmi božanstvene,
er sâm može bog s nebesi
stvari uzvisit potištene.

I ako ga pjesni koje
dosle mrtva ne hvališe,
njega hvale pjesni svoje,
nad kijem hvale nije nač više.¹⁰

¹⁰ Đurđević je imajući u rukama poznato mletačko izdanje Jeđupke iz 1599, Čubranovića smatrao autorom te znamenite poeme. Nova istraživanja međutim pokazala su da je ta Jeđupka zapravo samo dio veće poeme pod istim naslovom što ju je napisao Hvaranin Mikša Pelegrinović.

VJERNOS U LJUBAVI

"Ah živio nadaleko
od ljuvenijeh svijeh dobara
tko god vjernos tlači prijeko
i gizdave dikle vara",
veljah i još bjeh spravio
rijet proć varkam od ljubavi,
kad ljubjenju vješ Radmio
ovijem svjetim riječ mi ustavi:

"Nije prikorno ljubovniku
izrijet štogod proć istini,
kad vilinju ište diku,
kako može, da prihini,
er je svaka vil razlika
i himbena srcu u svomu,
a naravni zakon vika:
""Ne bud' vjeran nevjernomu!""

Lažu one i mnokrati
(što je gore) bez potrebe,
samo za nas ubijati
a priprodat draže sebe.

Kad što prosiš, tajčas na to
sada stražu materinu,
sad susjestvo domišljato,
sad iznađe ku laž inu:
da joj bratja blizu leže,
da joj nije moć se ukrasti,
da te ljubi, nu je usteže
glas kî usto je proć nje časti.

Kad ne nađe što za rijeti,
svadit će se tisućkrati,
ku krivinu navrće ti,
što obeća za ne dati.

U riječ jednu - po naravi
mogući se glase i scijene
vepri zubim, noktīm lavi,
zm'je čemerom, varkam žene.

Bud' ti vjeran vrh inoga,
s prijateljōm vik ne hini,
ne privari druga tvoga
u nijednoj trgovini;
ne daj riječi doć na manje
ni na sudu ni na zboru,
za sramotu drž' varanje
svako u mudru razgovoru;

čin' s tve himbe da nikada
čas nitkomu ne pogine,
nemoj smetat mir od grada
s tvoje varke i hitrine,
pak bez straha i obzira
ljubeć varaj svaku od žena,
er je svaka tuj nevira
i korisna i hvaljena.

Znaj da 'e krepos, čas i sreća,
kad ljubovnik hitro umije
ne izvršiti sve što obeća,
tajat što jes, rijet šta nije,
djelo s riječim ne ugoditi,
srce licem krit svudijera,
er nevjeran, vjeruj, biti
nevjericam nije nevjera."

Tako on reče, nu zamani,
er vjernostim bog me obdari
i ljuvenoj znam da rani
smrt je, ne lijek u privari.

Lijepih vila dragu uresu
hoću vjerno sved služiti:
još da i one nevjerne su,
ja ću uvijek vjeran biti.

SRCE IZGUBLJENO

"Jeda 'e našo tko po sreći
izgubljeno srce moje,
ke izgubih, vaj, hodeći
za stupajom me gospoje?
    Za obilježu jes u njemu
malo ufanja i radosti,
straha i sumnje vele i k temu
mnogo suza i gorkosti,
    a nadasve udjeljana
hitrom rukom od ljubavi
me Ljubice slika izbrana
i nje ures prigizdavi.

    Znaj koristi da u njem nije,
povrati ga tijem veselo:
sve probjeno strjelami je
i napola izgorjelo.

    A na milos po razlogu
za uzdarje ću pokloniti
sve što imam, sve što mogu,
sve što umijem ja na sviti." -

    Tvorah ovu ličbu u glase
vas u plaču, vas u mucu,
kad mâ lijepa prikaza se
noseć srce moje u ruci.

    "Evo t' srca, ona reče,
sad što obeća, htjej mi dati." -
Dah sve što sam, a ona uteče
i srce mi, jaoh, ne vrati!

SLADOS ZAMJENITE LJUBAVI

Može li se nać ikako
toli ugodan raj ljuveni,
neg dva mlada kad jednako
živu i vjerno zaljubljeni?

Kad pastijeru vil dragomu
veli slatkoj u razbludi:
"Po ljuvenom srcu tvomu
moje srce mjeri i sudi.

Lijepa ako sam, dike od moje
ti gospodar sam se veliš:
braće, uživaj što je tvoje,
uzmi, dušo, što ti želiš."

A nju pastijer sred veselja
grleć dragoj u odluci,
odgovara: "Sva 'e mâ želja,
drag životu, tebi u ruci.

Ja posvetih po razlogu,
kô božici, samoj tebi
sve što žudim, sve što mogu,
sve što ufam ja pod nebi."

Ter njih srca nerazdiona
pokli jedan plam ustrijeli,
on što hoće, hoće i ona,
i on želi što ona želi.

U njih jedna ljubav mila,
jedan se od njih život kuša
i stanuje u dva tila
zatravljena jedna duša.

Nauzdano ter otkriva
jedan drugom misli svoje;
jedan s drugim razdjeljiva
sreću, rados, nepokoje.

Kad je on vidi sred nemira,
š njom jednaku boles ima
i uzdišuć njoj otira
grozne suze cjelovima.

A ona sreće sve njegove
u srdašcu gorućemu
za radosti svoje zove
i uživa željno u njemu.

Što se žudi, tuj se stječe,
što se hoće, tuj se uzima;

tuj se tvori što se izreče,
što se prosi, tuj se prima.

Pače i veće neg prositi
željni može plam vrh toga:
natječe se napuniti
slacijem darim drag dragoga.

Ovo umrli raj broji se,
gdi blaženstvo verni imaju;
tijem, Ljubice, ne čudi se,
er ću s tobom rijet se u raj.

SVJET GOSPOĐI

Mislim, željo slatka moja,
s koga uzroka, s koga djela
vrhu tebe majka tvoja
od mene je sumnju uzela;
a i Gojko tvoj gizdavi,
zasve ljupko da gleda me,
kaže između te ljubavi
kô da nješto sumnji na me.

Mislim da nas nije u čemu
potajnica naša izdala,
er u srcu služećemu
pomnja od časti vazda 'e mala.

Nu ne scijenim, er pomnjiva
dosle i skrovna sved' je bila,
a pak, buduć s nami kriva,
sebi bi istoj naudila.

Tijem na svrhu svu krivinu
tebi davam, o gospoje;
prosti, dušo, rijet ću istinu
a za dobro moje i tvoje.

Ti si mudra: stvari ostale
sve se od tebe hitro kriju,
nu za skriti stvari i male
htio bih te još hitriju.

Oni posmijeh kî ti uteče,
kad me gledaš, pun pokoja,
tko da vidi a ne reče
da njim veliš: "Ja sam tvoja!"

A i pogledim očitima
strijeljaš često prema meni,
kô da izletjet žudi š njima
tvoj iz tebe duh ljuveni.

Skoro od Zorka bi rečeno
meni ovako: "Stah uza te
i stavih se kô ljuveno
tvâ Ljubica gledala te."

Ah tako ti tve ljeposti,
kâ 'e sunčanom slična uresu,
nemoj drage tve milosti
da mi od štete, dušo, jesu.

Može smesti svak tko hoće
tijek ljubjenju ke je očito:
vjetar truni s dubja voće
ke pod listjem nije skrovito.

Na dan bio dođe kade,
oganj svaki gasne i blidi,
a ružica brzo opade,
kad je žarko sunce vidi.

Vil kâ ljubiti skrovno umije
srećna i časna žive viku,
er čas drugo, vjeruj, nije
negli časnom da te reku.

Plam ognjeni da bi prije
vedra iz neba došo na me,
prije u jaze najtamnije
silna zemlja proždrla me
i stratile svaku muku
u me srde prije pakljene
neg nečasna vik da u puku
ti se rečeš krocijeć mene.

Zato, brače, ako ikada
primi od mene štogod milo,
moj svjet ovi primi sada
i primjena stavi u dilo.

Za privarit tko nas gleda
i svijeh ki nas s sumnjom paze,
našu ljubav unaprijeda
krimo slikom od omraze.

Ukaži se prid svakijeme
meni odvrtna, ter me bježi;
nu sve čini svoje u vrijeme
i hitrinu ne nateži,

er kad bi itko vrijedan bio
naše varke doprijet moći,
gore bi nam naudio
lijek od iste, znaj, nemoći.

Majci i Gojku huli mene,
a i nać ćeš u čem dosti,
er su, vjeruj, neizrečene
me nevolje, me slabosti.

I er me ljubiš, rijet je trijebi
da 'e sve, dušo, tva dobrota,
natječu se pokli u tebi
blagodarnos i ljepota.

Već ne gledat na me odluču,
ni me dvori riječi milom;
kad što upitam, ili muči
il' mi odgovor podaj silom.

Skri mi oči tve vesele,
skri mi lice slatko odveće;
nek izgubim, brače, vele
za ne izgubit vele veće.

A i ne hajem, mâ gospoje,
sve ostalo da se izgubi;
meni 'e dosta srce tvoje,
ke me vjerno znam da ljubi, -
srce lijepo, srce drago,
kom posvetih sve me želje,
u komu je sve me blago,
sva čestitos, sve veselje.

S ovijem dospjeh; a ti budi
pomna u što je od potrebe,
čijem ja ognjenoj u požudi
ljubim knjigu mješte tebe.

GOSPODI KOJA REČE PJESNIKU: "OSTAVI ME STAT!"

O Ljubice, po sve vrime
ku moj slijedit duh odluči,
kojoj isto, vajmeh, ime
veoma gorko ljubiti oči,
ja te ljubim proć razlogu,
a ljubiti te meni 'e sila;
ne smijem ljubiti, a ne mogu
ne ljubiti te, dušo mila.

Neć da ljubim? Nu me inako
tvoja ljepos sili i nuka,
er ljubiti te lijepu tako
sila 'e, vjeruj, a ne odluka.

Tijem rob vječni tve dragoće,
čijem već nijesam u slobodi,
ljubiti ću te, er to hoće
tko u ropstvu mnom gospodi:
pače i znajuć od ljeposti
nerazdionu blagos tvoju,
na skončane me gorkosti
slijedim prosić pomoć koju.

Ah ovakoj pri potrebi
s uzdasima gorućime
svega iz srca vapim k tebi:
"Dušo, umrijeti ne pusti me!
ne pusti me, dušo, umrijeti,
zaklinam te tvôm ljeposti;
ne pusti me, jaoh živjeti
bez života tve milosti!

Prije bih mogo vjerovati
da će ribam vreti gore
a od dubrava puk krilati
prinijet svoja gnijezda u more;
da će snijegu plam unutra
a led plamu skroven biti
i u kolijeh bijela jutra
pored s suncem noć iziti, -

neg da u smrtnoj gorkoj mucu
pustit ćeš me mrijet bez lika,
ako imaš lijek u ruci
za oživit ljubovnika.

Harnos, djelo tve naravi,
dragos, narav tvâ medena,
čin' da otjera gnjijev nepravi
tvoga iz srca pridobjena.

Vrućijem molbam, ah, prida' se
i dopusti da ne izgine
tko za tobom skončava se,
verni sluga bez krivine."

ZA GUTKE

POPIJEVKA I.

Lijepa ti je gorica zelena,
a još ljepša mlada narešena:
cvijeće stoji na nje rusoj glavi
kô na licu proljetnoj dubravi;
kô na dubju trepti podrastjelo
na prsi joj voće nedozrelo;
lica joj su snijegom opsinuta
kako gruda ružicom posuta.
Na ušima i vrh grla naga
nosi čudo bisera i blaga;
mahramica zlatna po ramenu,
a što 'e pod njom, ima veću cijenu.
Ali čemu nje pram i nje čelo
sve je sitnijem prahom pobijeljelo?
jeda žudi tom napravom bijelom
ljuven oganj skriti pod pepelom?
jeda želi da je mudrom cijene,
kad joj vide prame posijedjene?
Nu nije ino, neg er hoće tako
dat na znanje ljuvenijem svakako
da će primit, tko je ljubiti bude,
plod i platu na ljuvene trude;
er se vazda nađe oganj jači
pod pepelom u vrućoj pogači,
a i njive su vazda plod plodile
ke su prvo snijegom osniježile.

POPIJEVKA II.

Čujte slijepca, gospoje,
što vam gude ter poje!

Ljubite se, ljubite,
tere dni ne gubite!

Kad vas tuge napadu,
a prami vam opadu,
kad vam zubi ispadu
a oči vam upadu,
tada ćete poznati
ter se ljuto kajati.

Nije težega belava
negli staros kašljava,
kâ se muči, i što 'e gore,
hotjela bi, a ne more.

Samu imam sad rados,
jere ljubih u mlados
i s vilama, nebore,
tance vodih do zore.

Kad sam mlados istrajo,
svak se starca ohajo,
ter na suhe me kosti
ne nahodim milosti.

Nu za svjete sej moje
dajte štogod, gospoje;
vrzite mi u torbicu
hljeba, smoka i jaspricu.

POPIJEVKA III.

Gledah vile uz jezer tekući,
ter izgubih oči gledajući.

Sada vid'te, o gizdave vile,
što ste meni jednu doradile.

Dajte darov, o gospoje, dajte,
ter nevojna slijepca ugledajte,
neka vašu ne kunem spomenu
i ne tučem kami na kamenu;
a za uzdarje ja vas ću pomoći
svakijem biljem za svake nemoći.

Naučiše me kroz nauk čestiti
još iz mlada vile ljekariti.

Tijem ako od vas kojoj crne zubi
ali oprhla koža modri i grubi,
ako kojoj lica se grešpaju
i svrh glave prami opadaju,
ako koja s unutrnje zledi
mršava je ter na licu blijedi,
hodi k meni, ja ću 'e izliječiti,
da će vazda mnom se pohvaliti.

Ako li je kâ dikla ljuvena
tere žudi mlada neoženjena,
umijem njeki žamor viloviti
kijijem ga će silom primamiti.

Što vam gudac pjeva, pomno čujte
ter mu peškeš, gospoje, darujte.

POPIJEVKA V.

Mlacima

O mladići ljuveni,
kî hrabreni i zeleni
šetate se okoli
kako sivi sokoli
i strijeljate svakoje
po prozorijeh gospoje, -
ah da slijepac paziti
vaš mogu ures čestiti
u gosposkoj dolami
i u mirisnijem kosami!
Ali znajte da u tomu
narešenju svijetlomu
nejma fajde za steći
što želite ljubeći.
Sve naprave i hvale
i sve dvornje zahvale
nosi vjetar, kî dune,
i gdi 'e skvike, nije vune.
Drobni pinez kad sine
pun sunčane vedrine,
razvedriva sam lice
od žuđene diklice.
Tijem tko ljubiš, tvôj momi
nikad se ne oblakomi,
ako nećeš vazdakrat
dim s pogačom prismakat.
Sad hubavi mo'i mlaci,
mo'i golemi junaci,
utješite za boga
darom slijepca neboga.

OSTALE PJESNI RAZLIKE

SVIJEM DIKLAMI U PROLJETJE

Jur je cvitje,
jur prolitje
porodila čes vesela;
na krilima vjetra blaga
rados draga
livadom se zaletjela.

Cvijeticom drobnime, prilijepe diklice,
resite vaše lice;
cvijetje je dubravom, pod cvijetjem, kô zene,
gore se rumene:
nebu je istom procavtjelo
cvijetjem čelo.

Zora u cvijetju ponosita
od cvijeta vam daž prosipa;
kupite ga, družbo lipa,
ter pojući slatke u glase
okrunite zlatne vlase.

Zelen budi
u razbludi
zorne od rose dar čestiti,
trepti milo vrh od gora;
jasna zora
zelen stere, cvijetje kiti.

Tecite, hodite, seljanke gizdave,
ljuvene na zabave;
hrlite, tecite na slatke celove,
ljubav vas gdi zove.
Od ljubavi rajske cvite
podijelite

Ljubovnicim kî vas dvore;
ljubavim im zaplatite
tuge i smeće ke ih more;
er ljubav je od ljubavi
plata istina, zaklad pravi.

U pokoju
dragu svoju
ljuven slavic slavi sada,
kuša ljubav slatku dosti
u radosti
gora, polje, lug, livada.

Dočim je proljetje, na tance, na pjesni,
prislatke na ljuvezni

hrlite, tecite na slatke celove,
ljubav vas gdi zove.
Er brzo će svekolike
vaše dike
    dugo vrijeme potlačiti;
u čas jedan svijet se mijeni,
listje opada, venu cviti
i ledenom rukom zima
primaljetju čas otima.

LJUBAV VILE I RADMILA

Vrgoh okom u dubravu,
zamjerih krunu -
moje vile rusu glavu
cvijećica punu,
gdje u skutu cvijetja i travi
mlada sjedaše
i slavica u dubravi
od sna buđaše,
veleć: "Slavju lužanine,
lijepa ptičice,
ove brijege i ravnine,
ove litice
slatkijem glasom veseleći
danas proslavi
i izvrsno žubereći
hvali i slavi;
neka ova trava i cvijetje,
polje i zagor
rano časteć primaljetje
ćute razgovor;
neka vile s pastijerima
kon bistre vode
s vijencem rusa najljepšima
tanac izvode
i pojući skladne pjesni
dubravu ovu
na razblude i ljuvezni
bude i zovu.
Jeda uto moj Radmio,
zvijeri loveći,
na glas slatki tvoj i mio
po kojoj sreći
svoj ustavi tijek bjegujući
blizu jezera,
gdi i mene, njega ištući,
ljubav dotjera, -
ljubav koja srcu u momu
davno se zače
i kâ dava srcu istomu
rane sved' jače.
A on tvrdi od mramora
za me ne haje,
nego zvijerim posred gora
slijedi stupaje;

a od mene bježi (s) strane,
kâ ću pustiti,
mjesto zvijeri inostrane
da me uhiti.

Zato, slavju, pjevaj milo
u dragoj sjeni,
jeda meni dode u krilo
pastijer ljuveni.

Ako ćeš ga među inima
pastijerim znati:
crne kô uglijen oči ima
a kosi zlati;
on je bio kô ružica
i lijer pribijeli,
a capti mu posred lica
trator veseli.

Od sto inijeh ja ovoga
jesam obrala
i davno sam srca moga
vlas mu podala.

Ako njega sad dotjera
glas tvoj čestiti,
ja ću tebi zlatom pera
sva pozlatiti,
i od bisera lijepu krunu
tebi na glavu,
moj slavicu, za potpunu
staviti slavu."

Kad čuh moju lijepu vilu
gdje me u ove
na ljuvezan dragu i milu
besjede zove,

ja se stvorih oganj živi
i pun ljubavi
na nje govor ljubežljivi
ljubovnik pravi;

rijeh joj: "Evo, lijepa vilo,
kruno svijeh vila,
primi u rajsko tvoje krilo
tvoga Radmila;

želje ispuni tve ljuvene
i ti mnom vlâda'
i za slugu tvoga mene
uzmi odsada."

Kad to začu lijepa vila,
k meni dohrli
sva ljuvena, draga i mila,
ter me zagrli.

Darovah joj vas život moj
ovi umrli,
ona meni raj i pokoj,
kad me zagrlj.

ZAHVALA JEDNE DJEVOJČICE

Podranila djevojčica
jutros prije zore,
ter rumena sva cvijetica
brala sred gore.

Vijenčac vila od bosilja
sa zlatnom žicom
i tratorka š njime dilja
spored ružicom;
uresila s vijencem vlase,
ke s pomnjom goji,
na kladenac ogleda se
kako joj stoji.

Tu je lijepa zamjerila
anđela s nebi
ter je mlada govorila
sama u sebi:

"Svijetle oči tko da gleda,
dvije Danice,
iz kojih srcu pogled ne da
prijat tužice?

Tko će uživat moja lica
bijela, rumena,
iz kojih capti sva ružica
luga zelena?

Tkomu da se drag daruje
celov od usti,
iz kojih riješca zamamljuje,
kad se izusti?

Tko će grlit bijeli moj vrat,
kî diku nosi,
niz kî stoji prosut pram zlat
od rudijeh kosi?

Tko će na mo'e bijele prsi
prignut svâ lica,
koje jesu ljepše vidjet
nego ružica?

Prije me oči izgubile
svjetlos pogleda,
nego stara iskočile
da ih on gleda!

Prije mi lice potamnilo
ružom kô zene,

neg se komu priklonilo
tko nije za mene!

Prije mojijeh mednijeh usti
riječ se izgubi,
neg neharnu da dopusti
da ih poljubi!

Prije se grlo satvorilo
mramorom kami,
neg neharnu dopustilo
grlit rukami!

Prije potamnio vas snijeg bili
od mojijeh prsi,
neg za rados komu bili
ko na njih mrzi!

Bože, stvori tvoja krepos
da ovi moj ures
hoće uživat i mu ljepos
ko dostojan jes."

JEDNOJ MLADICI TKOJA BJEŠE ZASTUPILA OBRAZ GRANICOM ČEMINA

Improvizata

Ako nebo sliku milu
kaže u sebi, kôm se gizda,
pokrivenu u svjetlilu
bijelijem cvijetjem drobnijeh zvizda,
tako neba od istoga
skroveno je ljepše opeta
lijepo nebo lica tvoga
drobnijem zvijezdama bijelijeh cvijeta.

LJUBAV CRNOČICE I VESELKA

Crnočicom za diklicom
u svoj prvi cvijet mladosti
za mlađahnom djevojčicom
mlad uzdiše željno dosti
i u ljubavi za njom gori
tako, da sved bez pristanka
o ljeposti nje govori
i od nemira nejma sanku.

I diklicu ranom istom
za njim ljubav jes ranila,
ter u sebi mislim istom
ovako je promislila:

"Prem istinu kad bih znala
da ljubjeni moj me žudi,
njemu bih se zapisala,
er mi 'e draži od svijeh ljudi;
i gledala ja družijeh
ne bih vrijednos ni dobrotu,
neg bih njemu svrhu svijeh
darovala mu ljepotu,
neka on je sam uživa
a bole se svi ostali,
kijeh požuda pridobiva
da bi mene moć imali." -

Ljubav, koja lasno veoma
bez ingvasta knjige piše,
miso objavi ovu objema
i istomači vele više.

Među njima tere tvrde
ljubežljive uzle sveza
i zakletvom da potvrde
čini oba od nebesa.

Sama ih može ah nemila
smrtna strijela rastaviti,
nu ne n'jedna druga sila
njih zakletve raščiniti.

I za biljeg vjekovito
među njima od ljubavi
htje da mladac cjelovito
ime slavno njoj objavi;

koji reče da Veselko
stavila mu je ime mati

i da hoće da ga tako
Crnočica bude zvati.

Rastjeli su mladi oba
u ljubavi pravoj vazda;
ma u njeko kad sta doba,
u potaji ljubav nasta.

VJERENIK OD VJERENICE KAD SE DIJELI

"Nemoj - reče - moj ljubjeni,
ništa u srcu da te smeta;
pođi zbogom, ali k meni
povrati se brzo opeta."

Ne bi to riječ ku ispusti,
neg bi ognjena slatka strila
medenijeh mi kôm iz usti
rani dušu lijepa vila.

Rekoh: "Brače, doć ću ureda;
što prije uzmogu vratit ću se",
ali riječ mi dospjet ne da
žalos, vajmeh, plač i suze.

Nu zasve er mi žalos prika
posred usta riječ prisiječe,
s pomanjkanja od jezika
od mučanja duša izreče:

"Vratit ću se! strijela bit će
tvoja ljepos, kâ me rani,
kâ me k tebi pospješit će,
o životu moj izbrani!

I ako mlados mâ uzima
duh i bude u životu,
od ljubavi, na krilima
doć ću uživat tvu ljepotu.

Vratit ću se morem pače
mojijeh suza k tvom uresu,
ako od uzdah vjetri, brače,
leteći me ne donesu."

PJESAN BUGARSKA

U popa Jovana
do dvije djevojke:
jedno je Janja,
drugo Ljiljana.
Vajmeh si, Janjo,
na srcu rano!
dušo Ljiljano,
žalosti moja!

I ja pođoh popa
služiti Jovana
ni radi plate
ni radi hrane,
neg radi Janje
i rad Ljiljane,
mom srcu stravljenu
priljute dvi rane.

Bijele su kô mlijeko,
rumene kô ruse
od velje ljepote
svudara čuju se.

Služih ga potpuno
za dvije godine
rad vila, za kijem
srce me gine.

Za ljubav njihovu
naprćen ja hođah,
kô mirno magare
drvima, i vodah

što god se k nam doma
nositi imalo.

Ja za njih izmijenut
srce mi 'e trčalo;
i jutrom i pobid,
također večerom
ja za njih istrudih
potpunom sved mjerom.

Ali ovi zamani
svi trudi men' bjehu,
uslišit nevoljna
gdi me one ne htijehu.

Ja pitah, ja prosih,
kô trudi mi htijehu,
al' mi one nemile
ne daše utjehu.

Što kada ja vidih,
moj udes stah kleti
i kletvam nadarih
ovi plod prokleti.
Prokleta Janjo,
ne veće rano!
huda Ljiljano,
žalos ne moja!

I ončas pobjegoh
iz mrske tej strane
i s ruhom kaludrim
izliječih me rane.
Ne veće, Janjo,
na srcu rano,
ni već, Ljiljano,
žalosti moja!

ODIJELJENJE V JERENIKA

Dali ću se, moj životu,
ja od tebe sad dijeliti
i to li ću tvu ljepotu,
dušo moja, ostaviti?

Jaoh gdi tužan da obratim
sad nesrećne me stupaje?
čijem li tužan da prikratim
kijem se život moj skončaje?

Jur se dijelim i otit ću
u istočne rodne strane,
nu pri sebi sved nosit ću
tve ljeposti izabrane;

jur drag ures tvoga lica,
čijem se hrani me srdašce,
svud će biti mâ Danica
i veselo mo'e sunašce.

Ti si, brače, vazda bila
svud u tminah sunce meni,
ti si život moj ljubila,
slatki raju moj žuđeni.

Tako ufam sa svom moći
u ljepotu tvu visoku
da će u dne i u noći
ljubit mene u istoku.

Bez sumnje ću svud hoditi
i bez straha mirno dosti,
pokli me ćeš svud ljubiti
ti, žuđena mâ svjetlosti.

Kad na rodne dođem strane,
svud ću slaviti, mâ gospoje,
tve ljeposti izabrane,
ke straviše srce moje.

Ja gdje godi budem tada,
svud ćeš ti moj život biti;
ne cijen' da ćeš moć ikada
iz me tužne misli iziti.

Razmišljat ću sved u sebi
je li slatkoj duši mojoj
sad ugodno da pod nebi
držim tužan sved nepokoj.

To li mi ćeš na to rijeti:
"Trudi za steć blago koje",
znaš li, brače, da na svijeti
ti si sama blago moje?

Nu mo'e trude i gorkosti
odlučit ću tužan tada
sve na slavu tve ljeposti,
kâ životom mojijem vlada.

Ino t' veće ne govorim,
drag životu srca moga,
neg u ognju da sveđ gorim
cijjeć uresa draga tvoga.

A nosit ću, mâ svjetlosti,
svud pri sebi tvoje ime,
i ti kadgod cijjeć milosti
da daj míslim pohodi me.

Ja se, brače, već otpravljam
od ljeposti rajske tvoje,
ali s tobom sad ostavljam
dušu, život, srce moje.

Zbogom, dušo mâ ljubjena,
zbogom, drago me srdašce,
zbogom, vilo mâ žuđena,
zbogom, svijetlo me sunašce!

VILI LJUBJENOJ

Za uteći plam ljuveni
na daleke bježim kraje,
nu zaludu, vajmeh meni! -
stiže ljubav - krilata je!

Kud god idem, svud svakako
slijedi ljubav mene u meni;
smrtnu u bedri nosi tako
strijelu ljeljen izranjeni.

Gdi godi sam, tisućkrati
s tebe umirem, mâ ljubjena!
svud mi čini uzdisati
tvoja slatka uspomena.

Sred srca mi uzidana
lijepa slika tvâ boravi,
zlatnom strijelom udjeljana
silna boga od ljubavi.

Tko te vidi, tkoga rani
jednom rajska tvâ ljepota,
što se brani? sve zamani
robovat je do života!

Strijela 'e pogled tvoj ljuveni,
verige su zlatni prami;
rob sam uvik, vajmeh meni,
među ranam i uzami;

rob sam, ali lijepo vile -
to je slava službe moje;
lijepo vile, nu nemile -
to me uzroči nepokoje.

Ako lijepa, zašto huda?
ako huda, zašto draga?
Ne znam, nu si meni svuda
kako lijepa tač neblaga.

Taka ljepos s takom ćudi
nije podobno da pribiva!
ili manje lijepa budi
ili većma milostiva.

Lijepa 'e bila i Venere,
pače od lijepijeh izgled pravi;
nu jednako bi bez mjere
lijepa i blaga u ljubavi.

Trojanski oganj, lijepa Elena,
lijepa Jole slavna uvike
i u prednja taj vremena
glasovite svekolike -

svekolike ljubile su
i živjet će zato u slavi;
neharna je svom udesu
ljepos kâ je bez ljubavi.

Dali sama ti na sviti,
čudo, nakaz od ljeposti,
tako hoćeš čudo biti
glasovite nemilosti?

Nu u srcu čini mi se
ljuveni mi bog govori:
"Dospjej korit, ustavi se;
krivina su tvo'i prikori.

Tko zna da i lijepa tvoja
na izgled vilâ i božicâ
huda ostavi djela svoja
i smili se ljubovnica?

Stavnu službu ljubav prosi
i ufanje stanovito:
ljubi, ufaj i podnosi,
služi i moli vjekovito.

Stanac kami najposlije
nepristajna kap udube:
s česta udarca najvrlije
vidio sam pasti dube.

Da, i srca lijepijeh vila
na svrhu će pridobiti
nepristajnijeh suza sila
i uzdasi vjekoviti."

VILI NEHARNOJ

More ore, sije žale
a hita vjetar plah,
ufanja i hvale
tko stavlja u ženah.

Žena je zle ćudi
krepka stât ne može:
ljudi su prem ludi,
kî se njoj podlože.

Vijenac se njoj vije,
i tad se oholi,
čovjeka kad zbije
i kad mu odoli.

RADMIO SVJETUJE LJUBMIRA

Svjetovaše pridragoga
Radmio pastijer druga svoga,
gdje se bješe pri kladencu
sasto š njime dublja u sjencu:
"O Ljubmire, tve ljuveno
što ti 'e lice priobraženo
u proljeće tvoje bilo
kako u ruse rumenilo,
a u blijedu tvomu licu
samo gojiš sad ružicu?
Vinograd si vas posjeko,
psi ti pusto loču mlijeko,
koštravu ti njiva plodi,
u ništa ti ljetu othodi;
pčele ti se već ne roje,
neplodno je stado tvoje;
pšenicu ti mravi plijene
sred livade nepožnjene;
dublje ti je posječeno,
voće raste neohaštrano;
stadu njegda pridragomu
vuk je sada pastijer tvomu;
druzi u stane svoje vuku
tvoju stoku, tvoju muku.
Izgledaj se kako radi
okon njive Ljubmir mladi! -
Vinograd je družijem hrana,
zgrada 'e tebi neokopana.
O Ljubmire, o Ljubmire,
evo t' božje i me vire -
skoro ćeš se htjet kajati,
a vremena neće imati!" -
Odgovor mu Ljubmir ne da,
kroz oko ga neg pogleda:
"Ljubica je - reče - kriva
svemu temu, i sve uživa;
ja je ljubim i ljubiti ću,
za nju život izgubit ću,
ostalo ću sve pustiti,
a samo ću nju ljubiti."

GOSPOĐI MARI BOŽDAREVOM

KÂ POSLIJE BÎ UDATA ZA GOSP. BRNJU ŠPALETIĆA, U KÔM
PJESNI IGRA S ONOM RIJEČIM BOŽDARI

Lijepa vilo tkôj zapiso
moj se život, duša moja,
da robuje ma ti miso
sred ufanja, sred pokoja;
tvo'i su uresi božji dari,
ah, mâ lijepa, za me mari!

Tve su oči nebu slika,
kô tvâ ljepos nebeska je,
gdje sunčana vedra dika
stanovati ne pristaje;
tve su oči božji dari,
ah, mâ draga, za me mari!

Čelo srednje, gdje primila
zora prosu sve nje urese,
gdje od ruka hitra sila
s tvôm ljeposti natječe se;
tve je čelo božji dari,
mâ ljubjena, za me mari!

Nos malahan licu tvomu
nemalahan ures čini
momu srcu stravljenomu,
o životu moj jedini;
nos je u tebe božji dari,
mâ jedina, za me mari!

U obrazu tvomu stavna
ružica se sved rumeni,
ali silna al' naravna,
od istine draža meni;
obraz tvoj je božji dari,
mâ žuđena, za me mari!

Usti male, tkoje valja
rijet da se u njim ljubav krije,
otkle iz suda od koralja
neizrečeni med se pije;
tve su usti božji dari,
moj životu, za me mari!

Ah da mi je pčelom biti,
da iz prilijepa usna tvoga
božanstvenu slas ispiti
mogu od meda ljuvenoga!

tve su usni božji dari,
dušo moja, za me mari!

Usti, ke su me požude,
grob ljuveni, smrtne rane,
ah da mi u nje dano bude
ukopati usti us'jane;
tve su usni božji dari,
srce moje, za me mari!

Kosi plave kako i lice
u oblaku zlatnu stoje,
s kijem se duše ljubovnice
zapljenjuju, trave i svoje;
tve su kosi božji dari,
mâ razbludo, za me mari!

U licu se tvomu pazi
drag perivoj, slatko stanje,
gdje su vjetric moji uzdasi,
plač kladenac, trave ufanje;
tve je lice božji dari,
moj pokoju, za me mari!

Drag perivoj gdje vidi se
ljubav stati za stražnika,
gdje na cvijeću rumeni se
krv ranjena ljubovnika;
tve je cvijeće božji dari,
mâ gospoje, za me mari!

U licu ti primaljeće
lijepijem darim lijepo cavti,
po kom stere rajsko cvijeće
sila, ljepos i narav ti;
tve 'e proljeće božji dari,
mâ kraljice, za me mari!

U prsijeh ti jesen hrani
voće i diku neprošastu,
gdje se uživa plod snježani,
gdje prisljatke dunje rastu;
tve su prsi božji dari,
mâ božice, za me mari!

Sred srca ti neharnoga
zima gorki led prostire,
pokli bježiš vjerna od tvoga,
koji za te željno umire;
tve je srce božji dari,
sunce moje, za me mari!

Ljeto očima tvijem čin ište,
prid kijem život moj izgara,
kijem ti činim svetište
od ljubavi vrh otara;

tvo'i su plami božji dari,
zoro moja, za me mari!

Od tve dike božanstvene
ovo vidjeh, hvalih ovo,
dušo od duše me stravljene,
kôj se život moj darovo;
tve su dike božji dari,
mâ Danice, za me mari!

Ako žudiš bit hvaljena,
da tvôj hvali slike nije,
otkri' mjesta tvâ ljuvena,
kâ zavidno ruho krije;
sve su u tebi božji dari,
nebo moje, za me mari!

Svaku stranu tve livade
ukazat mi, ah, ne krati,
er me čut ćeš željno tade
u ove glase zapjevati:
kî su ovo božji dari,
o moj raj, za me mari!

Ako mi si ugrabila
duh i život, dušo draga,
evo t' moga mrtva tila:
gdje ti hoćeš, ukopa' ga;
gdje su pravi božji dari,
ah nemila, za me mari!

PITA SE PROŠTENJE U ISTE GOSPOĐE RASRČENE CIJEĆ PREDNJE PJESNI

O gospođe lijepa, koja
zanosiš me slatko odviše,
u kôj žive, po kôj moja
uzdišući duša izdiše,
u kojoj je mâ najveća
rados, pokoj, mir i sreća.

Tvoja osveta zatočnica
sa mnom tužnijem mira neće,
neg iz neba tvoga lica
na me smrtnu munju izmeće,
da me shara, sprži, umori
trijes od trijeska vrl'ji i gori.

Čijem me strijelja, čijem me ranja
pogled, glasnik tvoga gnjiva,
kî za smesti moja ufanja
šlješ pogledu mom protiva,
čijem iz čela tvoga izlijeta
na moj poraz teška osveta.

Evo t' padam na koljena
i prid tobom sklanjam lice:
uzmi osvetu, mâ ljubjena,
mâ gospođe, mâ kraljice,
kâ od mene harač uze -
srce nekad, sada suze.

Uzmi osvetu, moj pokoju,
tvoju ispunit želju ustani:
momu u srcu sliku tvoju
smionom rukom željno rani.
Evo t' srca, evo t' prsi,
mojom krvi moj grijeh smrsi!

Eto u gorkoj krivac smeći
ištem milos, mâ jedina,
ako milos može steći
neizmjerna mâ krivina;
ištem milos, mâ pridraga,
pokli 'e ljepos sveder blaga.

Ištem milos, da odoli
mâ smrt srećna tvôj osveti,
kad s uzroka lijepa toli
budem život moj dospjeti,

kad tve osvete momu uzbuđu
grijehu plata, lijeci trudu.

Nu ako ti si, mâ gizdava,
kojom živem duša samo,
duša vik nam smrt ne dava,
od ke život svi primamo;
mrtvu tijelu ona živa
vlas živuću udahnjiva.

Ako od sunca svijetlu diku
tvoje rajsko lice hrani,
smrtnu tamnos znaj da viku
ne porađa zrak sunčani;
pače on svjetlos svijetu odi
u dohodu svom dovodi.

Ah životu moj ljubjeni,
moja dušo, sunce moje,
nemoj jače plačnu meni
prilagati nepokoje,
ako krivcu kî se kaje,
krivina ista pedepsa je.

Pedepsa mi grijeh isti je
od pedepse teži sada;
er pedepsa proć umije,
nu krivina ne nikada,
koja vajmeh po sve vrijeme
svôm spomenom ranjat će me.

A nada sve smrtne vaje,
ke dostojim s grijeha moga,
meni boles najveća je
s tvoga lica osvetnoga,
videć poraz u njem sada,
gdje mâ rados bî nekada.

Pokli, vajmeh, kî se zače
gnjiv pravedan srcu u tvomu,
strijela 'e huda, trijes je pače,
pače smrt je srcu ovomu,
da sred gorka nepokoja
mre ne umiruć duša moja.

Ako ti si, mâ gospoje,
nebeskomu slična uresu,
ako nebu vedrom tvoje
oči lijepe prilike su,
ako ishodi zora bijela
iz istoka tvoga čela,

oblak srdžbe tve mi uzroči
groznijeh suza daž smučeni;
gnjivan pogled iz tvijeh oči
vedra iz neba trijes je meni,

a iz čela se tvoga otvora
meni tamnos, družijem zora.

Ah što velim? zora i meni,
lijepa moja, tve je čelo,
nu mi otole dan žuđeni
ne sja i sunce me veselo;
a i da sine, plač mi brani
moć uživat zrak sunčani.

Zora 'e meni, nu ne zora
kâ slavicim zvana ustaje,
kâ iz rajskih hodeć dvora
navjesnica sunčana je
prosipljući svoga iz krila
plodne ruse, cvijetja mila;
zora 'e kâ se često glasi
kroz cviljenje moje ljuto,
kôj su vjetric moji uzdasi,
cvijetje ufanje, nu svenuto,
rosa trudi kî me u vaju
grozne u suze rastapljaju.

Oblak, kî mi sunce krije,
sunce, u plač me ke raščina,
plač, kojemu slike nije,
slika od smrti, smrtna tmina
tvoj je pogled rasrčeni,
mâ prilijepa, tužnu meni!

Prije oblaka grom me opsine,
prije groma trijes me udara,
prije me trijeska smrt ukine,
prije smrti me boles shara,
suze utope, jadi ustrile
kroz poglede tve nemile.

Prosti i naprijed srdžbi ne da',
prosti onomu, vajmeh, prosti
kî sve zloće sam spovijeda
prid pristoljem tve ljeposti,
prosti i na moj grijeh prihudi
veća od grijeha milos budi!

Vidim da je sve zamani!
nije milosti, vajmeh, nije;
tve prilijepo cvijetje hrani
za me u sebi ljute zmije,
pokli, vajmeh, moj daleče
svaku milos grijeh pritječe.

Ah nebesa, ah namjero
nenavidne hude sreće,
ah nestavno moje pero,
ah me pjesni tašte odveće,

zaplatiti sad vi ćete
moje zloće, nje osvete!
Raskidene na sto dila,
hude knjige, jur pođite,
ke vašega sred crnila
me bolesti bilježite,
neka i vami mira nije,
čijem vas vihar silni uzvije;
poplesane, razmetnute,
po svijem stranam raznesene
svjedočite tuge ljute,
ke raznose gorke mene,
da se u vami vidjet bude
smrtni biljeg me osude!

LOPUĆKA MARE S IGALA

Lopućka Mare s Igala
gruje je često ribala,
u mrežu joj ih gonjaše
majka kâ š njome vladaše.
Budući Lopud pustile,
po kom su dosta lovile,
dođoše u grad sred Place
za lovit grajske zubace.
Videći gnile iz mreže
velici njima da bježe,
vrgoše na odmet udicu
za lovit svaku ribicu,
kâ im se vrlo zadjede
za frašku Luje susjede
kâ isti zanat tjeraše
i na odmetac ribaše.
Otuda sreća vesela
Frančeza s lanom iznijela;
i tako Frančez gizdavi
sve gnile mreže napravi.

ISPOVIJES POKORNA

Na dan, u kî plaćuć svoga
stvoritelja smrt nemilu
zrake uresa skri vedroga
žarko sunce u tamnilu,
lijepa moja pokajana,
oblijevajuć suzam lice,
dođe u crkvu raskosana
među ostale pokornice;
sta naricat sve plahosti
i kajat se uzdišući,
paček smrtno od žalosti
boleći se, izdišući;
redovniku pak prid noge
pade nica roneć suze,
i povijedat grijeha mnoge
na ovi način plačna uze:
"Oče, koga vlas velika
na pristolje tuj postavi
i za svoga namjesnika
bog na zemlji nam ostavi,
da ovčice pobjeguće
pod krilo se tvoje kupe
i s oblasti tve moguće
raj s pokorom ištu i kupe.
Samomu se bogu momu
ispovijedam i š njim tebi
kâ u krilu pričistomu
zače sina kralja od nebi;
još i tebi drugi kî si
góri od prvijeh, kijeh u raj
u najbliži kor uzvisi
bog, da š njime uživaju;
i tebi kî posred rijeke
od Jordana njegovda opláka
božje čedo, ke sja uvijek
gdi ćajko i duh, jedna 'e zraka;
i tebi kî primi od boga
ključe od pakla i od raja,
pastijer stada od vjernoga,
zasve er meštra triš zataja;
i tebi ko'i vjeru pravu
njegda izide za satrti,
a izgubi istu glavu
za branit je pak do smrti;

i svijem vami kijeh bog obra
za dvorane vjerne svoje,
da uživete vječna dobra,
i tebi, oče duše moje;
er sagriješih teško dosti
s mislim, riječim i djelima, -
ti veliki moj grijeh prosti
i svrh mene milos ima'.

Ljepos ova kâ me resi,
kôm se dičim ponosita,
mnim da 'e slika od nebesi
i božanstva da se hita,

čim me moji ljubovnici,
zatravljeni s lica moga,
drže, vjerni podložnici,
za božicu i za boga;

i ljeposti môj harače
od njih srca prikazuju,
svetilišta vjerna pače
prid moj otar postavljaju.

Tijem mâ ljepos česarica
od srca se može rijeti,
pače ugodna ubojica,
kôj robuje svak na svijeti.

Usti ove me u mene
dažde od riječî medne rose,
ke nevidom srca plijene
i stravljene duše odnose.

A vesele svijetle oči
sjaju - jasne dvije Danice! -
pače sunca od istoči
ke mi resi vedro lice.

Svaki pogled njih veseli
toli smrtno srca travi
i trenuće svak' ustrijeli,
da u nijednoj lijek nije travi.

Ruke iste smrt prihodu
pod bjeloćom kriju i nose
svijem kî za njih tužnu osudu
u sužanstvu svom zanose.

Ah kolikrat zabranjene
gledala sam ljubovnike
gdi gledaju oni mene
razmišljajuć moje dike,
željne uzdahe podižući,
kršeć s mukom ruke oboje,
na me okom strijeljajući
prem liposti željni moje,

jeda bi im čes kadgodi
mene i sreća odlučila
ali milos kojugodi
ja ukradom dopustila.

Bez nijedne ja milosti
česarica i gospoja
svijeh plač čujah s neharnosti
i ostavljah bez pokoja.

Ako prsi me snježane
koprenom su pokriveno,
gledah svud i na sve strane
gdje se sahne, mre i vene.

Ako li bi koji dio
po velikoj kogod sreći
bez koprene kad vidio,
gledah gdje on mre želeći.

Obrve su mo'i lukovi,
pogledi su moje strile,
smrtni nalip mo'i celovi,
riječi moje vezi i sile.

Tko me vidi, sahne i blidi,
tko me gleda, mre bez reda,
a tko žudi ter se svidi,
gine s moga on pogleda.

Pače od mene promisliti
nije ino neg očito
dušu i srce podložiti
u sužanstvo vjekovito.

Ovi vlasi trijeba 'e riti
ili uz lice raspušteni,
u rudeže ili sviti
ili cvijećem urešeni.

Ako pojem slatke pjesni,
u ke kîgod - a zaludu! -
slaga tužne sve ljuvezni
i proklina čes prihudu;

ali ako hitra i znana
slatke od lire skladne u žice
ruka udara mâ snježana,
kô čine ine zgar božice,

tužni moji ljubovnici
dušom mojom svi dihaju,
zatravljeni svikolici
pjesni moje uživaju,

i u srcu vele svomu:
"Ovake su pjesni u raj!"
u mom licu andioskomu
raj, ludujuć, razmišljaju.

Kad l' u kući zatvorena
lijepo odjeće moje spravljam
i svitom se zamišljena
poslušujući ja zabavljam,
razlicijem na razlike
toli vezem ja svilama
svijetla ruha na prilike
mojijem istijem ja rukama;
il' istrizam po kopreni
bilijem koncem svako cvijeće
na košulju, a na meni
noseć bijelo primaljeće, -
kako lipir oko svijeće
vrte se oko dvora moga,
jeda otkud zrak isteče
lica moga sunčanoga.

Jedan drugom paka veli:
"Ah kako se željet čini!
O sunašce, razveseli
duše naše u vedrini!

Sini, o zoro lijepa i draga,
tvu ljepotu ukaž' veće;
kô si lijepa, budi blaga:
s ljepotom se zla ćud neće.

Što je grubo - to se krije,
i očima što 'e mržeće:
tvâ lipota razlog nije
da se brani vidjet veće." -

I ohola môm ljeposti,
š njom se dičim i zabavljam,
tuđe tužbe i žalosti
vik na pamet ter ne stavljam.

Tako da sam ubojica
i uzrok mnozijem hude od smrti
i dostojna nesrećnica
da i mene bude strti!

Ovo su, oče, grijesi moji
za ke u pako osuđena
duša moja bit dostoji,
ako nije odriješena.

Ti se umoli prid višnjime,
da njegove cijec milosti,
kad tvâ oblas odriješi me,
velike mi grijeha prosti."

OSVADA POKAJANA

O prislatici moj životu,
o žuđena mâ ljubavi,
ne daj da mre, jaoh, tko slavi
andiosku tvu ljepotu.

Ranjeno je srce moje
kroz drag ures tvoj jedini;
dušo, milos meni učini
da sveđ gledam lice tvoje.

Dopusti mi, slatki raju,
drag uživat ures mili,
u ljuvenom dočim sili
tve ljeposti meni sjaju.

Čemu 'e ljepos tvâ gizdava
i ljuveni cvijet mladosti,
ako uresa tvoga slava
ima život bez milosti?

Dali, vajmeh, o prihuda,
tim se ljubav mâ odvrati?
to je plata mojijeh truda
koju ufah dočekati?

To li moje lijep dar suze
sad su ovi dočekale,
bez pristanka koje su se
grozno za te prolijevale?

To li ovako ti ostavi,
jaoh, jednoga kî za tebe
i cijec tvoje kî ljubavi
sam ostavi tužan sebe?

Ja za zdravlje molih tvoje,
a ti mene hoć karati?
to li ovako suze moje
i me trude neć poznati?

Ja te hvalih, ja te slavih
od istoka do zapada
i vijeku te ne ostavih,
a ti ostavi mene sada.

Ja darovah tvôj ljeposti
vas moj život, a ti meni
puna svake nemilosti
davaš nemir neizrećeni.

Nemoj cijenit, o nemila,
da od višnjega zgara s nebi
za činjenja tvâ himbena
neće doći plata tebi.

O neumrli bože, koga
desnica je jaka toli,
čuj ovoga nesrećnoga
kî te sa svijem srcem moli:

"Pošlji osvetu oštru zgara,
ne podnesi, bože, ovoga;
ili nebo i svijet shara',
ne sakrati suda tvoga!" -

Ali vajmeh, što ovo velim?
jaoh, ali sam izvan sebe?
slatki raju, ja ne želim
ino negli mirnu tebe.

I prije se oči moje
vječnijem mrakom zatvorile
negli drugu, mâ gospoje,
izvan tebe obljubile.

Vjerno ufam u tvu milos
da me nećeš ostaviti,
er nemila nije tvâ lipos
za ljubav me umoriti.

Utoliko, moj životu,
ne brani mi dat vidjeti
da daj u snu tvu ljepotu,
s kojom živem ja na svijeti.

Gdje nije sunce sred nebesa,
ti isteci, sunce moje,
i dragoga puna uresa
objavi mi zrake tvoje;
da noć, kâ mi vid zaslijepi,
odijeli se i uteče,
kad primili i prilijepi
tvojijeh oči zrak isteče.

Hodi, hodi, razlog prosi
mom pogledu da se ukaže
ispod zlata rudijeh kosi
sunce od sunca vele draže.

Hodi, hodi, ne stoj veće,
zatočnice me ljubavi,
i za smirit moje smeće
rajski pogled tvoj mi objavi.

Hodi, hodi, već se pusti
na celove dragu tvomu,
kî će tvojijeh posred usti
grob iznaći duhu svomu.

Ah koje ćeš slasti mile
u mom krlu uživati,
kad razbludne tvoje strile
meni ljubav tvâ odvrati!

Zbogom dakle, dobro moje,
zbogom, dragi moj životu,
smiluj mi se, mâ gospoje,
kroz svu rajsku tvu ljepotu.

POČETAK SJEDINE NJEGOVE GOSPOJE

Vidim vrhu zlata tvoga
plame od srebra - nuti sreće! -
i od snijega pribijeloga
i ti zimu ćutiš veće.

Slab moj oganj i nejadi
nije manji neg je bio;
pod pepelom tako jaki
gori kako Munčibio.

Nu unutrnje razmišljati
lijepe dijele pomnja mâ je,
od dobiti vidim ja ti
zdrelijeh ljeta biljeg da je,
vjere krepke srca moga,
čas i dika me ljubavi
i od ognja ljuvenoga
me žerave pepeo pravi.

SALTIJER SLOVINSKI

(Izbor)

PJESAN III.

"Ah čemu su, kî me more,
gospodine, uzmnoženi?
Vidim mnoge me zlotvore
gdi se dižu suproč meni;
zasjednikâ broj mnogi je,
kî môj duši vele općeno
da u ruci tvojoj nije
nje spasenje postavljeno.

A ti sâm si, gospodine,
moja slavo, moj pokoju,
kî me primaš iz visine,
koji uzdižeš glavu moju."

Mojijem glasom žalosnime
vapih tako k privišnjemu,
a on tajčas usliši me
svete iz gore gdi 'e stan njemu.

Zaspah, pokli tvâ straža me
ušikala gojno i milo;
ustah, pokli primila me
tvoja pomoć, bože, u krilo.

Tijem i mnoštvo da me opkruži,
srce moje predat neće;
podigni se, tvu vlâs pruži,
slobodi me tužna veće.

Tvrdo udari svijeh kî gredu
bez uzroka na me prvi;
i da reže, a ne ujedu,
grešnicima zube smrvi.

Sva spasenja, sve pomoći,
bože, tvojijeh slaze iz rukâ,
a blagoslov tvoj će doći
vrh vernoga tvoga puka.

Slavnom trojstvu, kud dan sviće,
budi slava pričestita,
kakva 'e bila, jes mu i bit će
sva vremena vjekovita.

PJESAN VI.

Ustavi se, bože, ustavi
u rasrdžbi karat mene
i me zloće nebrojene
u tvom gnjijevu ne zabavi.

Ah za milos čin' da umine
nemoć bolne me gorkosti;
ah smetene viđ me kosti
ter me izvidaj, gospodine!

Viđ mu dušu gdi uze harat
zled priteška skrovne smeće;
tvoja osveta, jaoh, dokle će,
dokle, o bože, na me udarat?

Obrati se k meni i prosti,
sahrani mi dušu veće;
izbavi me sej nesreće,
zaklinam te tvôm milosti.

Er smrtnoga sred nereda
nejma tvoje uspomene:
i sred peći nije pakljene
tko tve ime pripovijeda.

Plakah dosle, nu i odsada
neću ustavljat plač na licu;
prat ću suzam mu pernicu
po sve noći s gorka jada.

Od bojazni potamnio
moj pogled je prid tvo'em gnjivom
i prid svakom suprotivom
oslabio sam i ostario.

Stani od mene svak ponase
tko krivinu ljubi i stvara,
er usliši višnji odzgara
plača moga tužbe i glase.

On milosno primi od mene
smjerne molbe i odluke,
i gospodin prostrije ruke
na molitve me snižene.

Nek se, tko god na me ustaje,
velmi smuća, stidi i trne
i tutako natrag svrne
zasramljene svo'e stupaje.

Čas, blagosov, slava i hvala
daj se trojstvu privišnjemu,
kâ dava se, kâ 'e davala,
kâ davat će sved se njemu.

PJESAN VIII.

Gospodine, kî sve vrime
nas mudrime
vladaš zrakom znanja tvoga,
čudno ti je nada svime
tvoje ime
po državah svijeta ovoga!
Zlatnijem krilim prosvijetliše
i prikriše
zemlju, o slavni gospodine,
ter od neba vele više
uzletiše
tvojijeh slava veličine.

Pače, nek bi jur pristale
sve zahvale
kijem se osvetni diči pakô,
mliječna usta djece male
na tve hvale
podigo si i potako.

Gledam, gledam (ah čudesa!)
tvâ nebesa
ruke tvoje hitra dila,
zvijezde ohole s vedra uresa
i iz ničesa
stvoren mjesec pun svjetlila.

Tijem, što 'e čovjek, da sved ima
nad inima
u spomeni tvojoj mjesto?,
Što je umrli, da tvojima
milostima

pohodiš ga toli često?

Ti si njega blag i mio
ponižio
rajskijeh dvoran malo manje;
slavom ga si ti krunio
i uznio
tvoga stvora na vladanje.

Pod noge si vrgo svoje
ti sve što je
s mirnijem ovcam krotkijeh stada
i živuće s tijem svakoje
skupno koje
pase plodnijeh vrh livada,
s brzijem jatim letuštijeme
ribe nijeme,

kijeh vodeni jaz zatvora,
ke putima studenijeme
svako u vrijeme
šetaju se sinja mora.

Bože, o bože naš prisveti,
kom živjeti
svako bitje držano je,
ah čudno ti siva i leti
po svem svijeti
nedohitno ime tvoje!

Ocu i sinu bud' podana
slava izbrana;
budi i duhu, kî raj vlada,
kakva njima s prvijeh dana
bi davana,
poda' im se sved' i sada.

PJESAN XVI.

Bože, usliši pravdu moju,
mu razumjej molbu odzgara;
mu molitvu slišaj, koju
šljem ti iz usni bez privara.

Nek zlotvore moje i mene
sudi slavno lice tvoje,
i tve oči božanstvene
neka vide što pravo je.

Ti znaš dobro da krivine
u mom srcu naći nije;
kušo si ga, gospodine,
što si mogo pomnjivije.

Kušo si ga i u noći,
da u tmuni grijeh ne skriva;
kušo si ga sa svom moći
plamom jacijeh suprotiva.

Er ne samo da prignuti
ne htjeh dušu na grijeh hudi,
nu se ustručah spomenuti
i besjedom grijehe od ljudi.

I cijec riječi tvojijeh usti,
kijem mi obeća raj u plati,
nikad stupaj moj ne pusti
trudne pute tve čuvati.

S toga uzroka i odsade
uzdrži me po tvom putu,
neka stupaj moj ne pade
u pakljenu propas ljutu.

K tebi, o kralju svijeh najviši,
vapih, er se sved mi umoli;
ah me i sada riječi usliši
i tve uši prigni doli.

Ti, kî ufanjem, tko te scijeni,
braniš tugam prid najtvrdijem,
čin' da tvojijem prema meni
svijet se čudi milosrđem.

Zatoj molim tvu desnicu,
od svijeh, kî se njoj opiru,
da me, od oči kô zenicu,
neockvrnjenom čuva u miru.

Zasjeni me, o mâ slavo,
tvoje obrane srećnijem krili
isprid zlobnijeh, kî nepravo
mnokrat me su ponižili.

Oni život moj nekada
opkružiše, da zarobe
bijesni i kako žirna stada
u brlogu tusti od zlobe.

Glasom vapeć slobodnime
svaki na me što ne izreče?!
ter obujmi, da strati me
ter me izagna nadaleče.

Svaki zloće pun i bijesa
prignu oči na tle doli,
za ne pazit put nebesa
i tvoj vidjet trijes oholi.

Oni srcem podbiše me,
regbi spravni na plijen lavi,
koji iz hridja potajnijeme
okom preže lov krvavi.

Ustan', bože, na onega
kî nad injem na me mrzi;
prije vremena satri njega
i na zemlju ružno vrzi.

Protivnicim tvo'im ugrabi
mač, proć meni kî njim' poda,
iz njih ruke nek prišla bi
opet k meni mâ sloboda.

Po životijeh njih smionih
prostri ubojni tvoj bič vrlî;
daleko ih drž' od onih
kî su za te svijetu umrlî.

Viđ gdi utroba puna 'e svima
zlata, u rudah ke si skrio;
djecom plodni, pušta'u njima
po svo'oj smrti blaga dio.

A ja od pravde s blagom drazim
pid tve rajsko lice doć ću,
i kad slavu tvoju upazim
nasitit se potpuno ću.

Trojstvu u tvomu, vječni bože,
od nas primi slavu i diku
kâ bi, kâ jes, kâ ne može
n'jednom vlasti dospjet viku.

PJESAN XXIV.

Kroz goruće uzdisanje,
bože, uzdigoh dušu k tebi,
i budući ti me ufanje,
bit zasramljen neću u sebi,
ni će molba mâ skrušena
odstupiti neuslišena.

Ne daj zlobnijem, ah, dovijeka
nevoljom se môm smijati,
er tko tvoju pomoć čeka,
znam da smeten nejma ostati
i žaliti bez zahvale
suze svoje zaman pale.

Smeten osto pače i plako
izgubljene trude svoje
tko, djelujući sveđ opako,
taštom svijetu robovo je,
što za steći svo'im trudima
razmi platu vjetra i dima!

Tvoje drume neockvrnjene
ukaži mi, gospodine,
na me želje ponižene
put objavi vječne istine;
tvôm istinom upravi me,
tvojijem znanjem prosvijetli me.

Tebe, er ti si me spasenje,
sveđ izgledam vapeć: "Prosti!
Ne zabudi tve smiljenje
i od vijeka tve milosti;
spomeni se da 'e bez broja
i bez mjere blagos tvoja.

Me mladosti raspuštene
vrz, nerazbor u nescjeni,
milosrdno ter se od mene
cijjeć dobrote tve spomeni,
i viđ, ne što bih nekada,
neg prid tobom što sam sada."

Slatko 'e srce u dobromu
našem ćaćku s umrlima,
čijem put pravi nije mučno mu
istijem kazat grešnicima
i njih na svoj zrak privesti
gnusne iz tmine od nesvijesti.

A negoli da svo'e vjerne
mudro ne bude uputiti

i uvjedžbat krotke i smjerne,
kô će čistijem drumom iti
i njegova put svjetlila
dobrosrećna sterat krila.

Božji puti puni istine
i milosti dušam jesu,
ke čuvati nad sve ine
njegov zakon pomnjive su
i u zakonu višnje svete
i svjedodžbe i uvjete.

Tijem na grde me krivine
skupne brojom bezbrojnime
smilit ćeš se, gospodine,
za prisveto tvoje ime,
po komu mi se obećava
vječna rados, sreća i slava.

Tko godijer se strašiš boga,
komu zakon bog podo je,
da sred puta obranoga
njim stupaje vladaš tvoje,
komu, er pravi put obro si,
platu obilnu višnji nosi, -
hodi k meni sad i sluša',
čuj tvu sreću ter je steci:
tvâ će u dobru tonut duša,
svijet će očinstvo bit tvôj djeci
i prikrit će svo'om oblasti
zemlju porod tvoj došasti.

Sve što vjernijem bog obeća
i sva otajna kâ raj krije,
tebi tvoje plate cijeca
objavit će najposlije
i u zraku slave svoje
u njem, po njem, š njim sve što je.

Zatoj oči me smućene
k njemu obraćam i me suze,
er me noge zamršene
on će iz grešne podrijet uze;
zatoj vapim vrijeme u svako
izdno srca k njemu ovako:

"Ah pogledaj, ćaćko, na me,
imaj milos bitja od moga.
Eto ostavi sva družba me,
potrebnik sam bez nikoga,
od svijeta izdan, a odzgara
poznat ubog svijeh dobara.

Iz nevolje ti me izvadi,
kôj mâ slabos ne zna uteći;

er me, vajmeh, muke i jadi
naripiše svi najveći
i po mojoj duši i tilu
raskriliše vlas nemilu.

Umiljenstvo pazi moje
i tegotu moga truda,
i prosti mi, jaoh, sve što je
mâ skrivila narav huda;
skrši tvrdi dub me zloće
kî mi rađa gorko voće.

Viđ zlobnike me nad mnome
uzmnožene i smione
gdi s omrazom nepravome
plačni život moj progone,
i gdi nejma š njih pokoja
ucviljena duša moja.

Ah mu dušu čuva' i gleda'.
Ah slobodu, ćaćko, dâ', mi;
ako u tebe ufam, ne da'
da se ufanje me zasrami;
daj spasenje mom životu,
pravdu er ljubim i dobrotu.

Tebe čeka moj duh verni,
o žuđeni shranitelju;
a ti svaki jad čemerni
čin' da mine pri veselju
s mene i s tvoga segaj puka,
Izraelova slavna unuka."

Sunce, zvijezde, zemljo i more
i od svijeh stvora ljepši raj,
čin'te slavne kroz žamore
da se trojstvu hvale daju,
da kô sprva bi nekada,
sad je i bude sved kô sada.

PJESAN XXVI.

Bog ako je
zora i sunce duše moje,
ako 'e meni
on spasitelj obljubjeni,
tkoga da se strašim veće?
On odmeće
tvrdijem štitom svoje obrane
svaku od mene boles s strane.
Dakle prid kijem treptjet mogu,
kad nahodim stavnu i mnogu
svjetlos, pomoć, štit u bogu?

Eto na me,
pristupaše, da shara me,
odasvuda
nepravedna četa huda,
da mi i istu krv popije,
meso izije.

Ali, višnjem iznenade
oborena trijeskom, pade;
i ostaše zlobni i prici,
kî me more, protivnici
bez jakosti svikolici.

Još da stane
mnoštvo vojske oružane
protiv meni,
i da jur su pripravljeni
sred tabora plami od boja,
ne bi moja
duša i srce iščeznulo;
još da bi me nasrnulo
strašno bjenje iza toga,
ne bih predo, negli u moga
ufo bih se stvorca i boga.

Vrhu svega
prosih milos jednu u njega,
ku mrim steć ću,
nu dok stečem, prosit je ću,
dim, pribivat da me stavi
u gizdavi
svoj stan rajski sve dni moje,
da ljepote vječne svoje
nagledam se pun sladosti
i razgledam željno dosti
svoga dvora zamjernosti.

Mnim, rijeh, steći
ovu milos ja proseći,
er po dilu
znam privišnju blagos milu.
On najgorijeh tuga u vrime
opsjeni me
u skrovištu svo'e pomoći;
on me učuva sa svom moći;
on me utvrdi vrh temelja,
on me uzvisi sred veselja
vrh svijeh mojijeh nepr'jateljja.

Za har taku
božje crkve stranu svaku
radosno je
ophodilo srce moje.
Tuj pjevajuć skladno njega,
od mojega
glasa, kako razlog ište,
prikazah mu svetilište.
Slavit ga ću i unaprijeda
pjesni pojuć slađe od meda,
samo na nje da on pogleda.

O me ufanje,
molbe usliši me svakdanje,
kijem srčano
k tebi vapim, o mâ obrano,
i za milos jur se umoli.
čuj sred boli
gdi ti uzdišuć srce veli:
"Moj te pogled ište i želi,
i tve lice sved će iskati;
ah jednom ga k meni obrati,
za kijem na dan mrem stokrati."

Pun gorkoga
gnjijeva od mene sluge tvoga
ne uklanja' se;
uzmi suze me prida se,
ne ostavi me ni pogrdi,
čijem zlosrdi
zmaj na mene glavu penje.
O me blago, me spasenje,
sad si ćačko ti sam meni,
er me pusti u nescjeni
majka i ćačko moj rođeni.

Uputi me,
da drumovim grem pravime;
daj mi, o bože,
način da moj stupaj može

sveđ po tvojijeh putijeh iti,
er me očiti
zasjednici love odsvudi.
Ah ne daj me njih požudi!
viđ kriv svjedok potvora me,
i potičuć tašte plame
udi sebi, lažuć na me.

Ja vjerujem
doprijet u raj, da stanujem,
priveseli,
zemlja od živijeh ki se veli;
i sve tlaćeć vremenito,
vjekovito
dobro u njemu pazit svako.
Uzmi, o dušo, srce jako,
djeluj vrijedno, trpi i čeka',
dokle u svrsi tvoga tijeka
uzvisi te bog dovijeka.

Kad bog stvori
zemlju ozdala, nebo odzgori,
svijet gizdave
dô 'e mogućstvu višnjem slave.
Tijem veselo, kako onada,
sveđ i sada
pripijevaj se neizrečena
čas, blagosov, hvala i scjena
ocu općenom stvoritelju,
sinu ljudskom spasitelju,
duhu od duša branitelju.

PJESAN XXXI.

Blago zloće kijem proštene
dobrotom su višnjom mnogom
i krivine sve prid bogom
zabitjem su pokrivenene.

I taj blažen koga otprije
višnji grijehom ne prikara,
komu izdajstvo i privara
u pravednoj duši nije.

A ja eto u najgrđe
zlobe usrnuh, vaj, dvakrati
i ne hrlih tajčas zvati
moga ćaćka milosrđe.

Jaoh što mučah? čemu skrovni
grieh ne otvorih sucu momu?
Eto 'e stoga tijelu ovomu
satro i kosti jad otrovni.

Vazdan vapim, strašna er muka
noćno i danjom na me 'e pala
i nada mnom oteškala
moguća je božja ruka.

Jur s boljezni me svakdanje
jad sam isti, ne sred jada,
gdi mi srce, jaoh, probada
ljutom dračom me spoznanje.

Dragu zelen vik od luga
ljetno sunce ne priuze
kô mu snagu, pače i suze
jur prisuši gorka tuga.

Ali u takom nepokoju
stekoh, bože, pamet inu:
prikazah ti mu krivinu
i nepravdu ne skrih moju.

Rijeh: "Proć meni mojijem usti
moj grieh otkrit višnjem hoću";
a ti grijeha moga zloću,
još prije neg je rijeh, otpusti.

Svak tko 'e dobar, mnim, videći
očit izgled moje sreće
k tebi zgodno u vrijeme će
za proštenje prit moleći,

nek ne dopre k njemu uvike
strašni potop plamâ i strilâ
kî, jak mnogijeh voda sila,
prolit će se na grešnike.

O mâ hvalo kôj se utječe
moj duh opstrt od zasjeda,
slobodi me i unaprijeda
od napasti kâ me optječe.

Nu mi veliš: "Razum tebi
dat ću i nauk, kud ćeš iti;
mojih oči ustaviti
vrh tebe ću stražu s nebi."

O grešnici, čujte i momu
po izgledu raj ištite;
ah prikladni ne budite
maski i konju nesvijesnomu.

A ti, o bože, tešku u vaju
oštrom uzdom i oglavi
žvalo stisni i raskrvavi
svijem kî k tebi prić ne haju.

Biča mnogijeh pedepsanje
stječu grešne duše hude,
a tvâ milos čuva i bljude
tko u tebi ima ufanje.

Gojno u bogu radujte se
i uzigrajte, o pravedni,
i svi srcem kî ste uredni
vašom česti dičite se.

Zemlju i nebo otkad stvori
i sad i uvijek bog je slavan;
tijem trojici puk pripravan
slične slave sved govori.

PJESAN XXXIV.

S blagosovom zamjernijeme
svako u vrijeme
hoću glasit gospodina;
veselijem se mo'im ustima
sveđer ima
pjjet njegova dika istina.

Unutrnijem zahvalama
sobom sama
gizdat će se duša moja,
slaveći ga u môj slavi,
er me izbavi
od smrtnoga nepokoja.

Čujte, o duše krotke i blage,
ter pridrage
sred ljuvezni radujte se;
boga sa mnom proslavite,
uzvisite
ime kijem se pako trese.

Eto usliši ljupko mene,
kad žuđene
iskah njega rad pomoći;
on me izvadi svijeh iz truda
ki me odsvuda
nasrtahu u strahoći.

K njemu, umrli, pristupite,
da primite
svoj u dušu zrak blaženi;
smiono hod'te da ga ištete,
er nećete
prid njim ostat zasramljeni.

Ja sam izgled vami od toga;
mene uboga
on od kralja kralj najviši
ote gorkijem mukam svime;
on spasi me
i me suze brzo usliši.

Vjernijem stražnik anđeo bit će,
i ugrabit će
sili udesa njih svakoga,
kad omahne uokoli
mač oholi,
braneć tko se boji boga.

Ah kušajte i pazite
ke čestite

slasti u ćaćku višnjem jesu;
blago, ah blago svijem ki u vaju
u nj se uzdaju,
er sve sreće njihove su.

Ljudi njemu posvećeni
svi skupljeni
sred bojazni služite ga,
er uboštva i nesreće
poznat neće
duša kâ se straši njega.

Ki živješe svijetli u slavi,
regbi lavi
siti tuđe krvi i plijena,
eto leže na tlijeh doli
lačni i goli
sred uboštva potištena.

Njegda obilne i moguće
blagom kuće
sad potrebne ginu od glada,
a tko ište vjerno boga
bez svakoga
dobra neće bit nikada.

Čujte, o sinci, er ću izreći
kô se steći
strah privišnji može i što je;
čuj me tko god nać veseli
život želi
i uživat sve dni svoje.

Znaj da plodi dobra mnoga
strah od boga;
nu tko ima ga steć požudu
jezik od zla svoj ustavi
i ne pravi
usnam svojijem varku hudu;
ukloni se i bjež' svaka
djela opaka,
ter s dobrotom živi očitom,
išti, slijedi, ljubi, hlepi
mir prilijepi
iznać s nebom, s sobom, s svitom.

Višnji u dobrijeh oči upira
i prostira
uši na njih molbu ognjenu;
višnji na zlijeh oštro gleda
za ureda
s zemlje podrijet njih spomenu.

Kada, strene silnom česti,
u bolesti

prave duše boga zvaše,
uslišene i od svake
boli opake
slobodene pomno ostaše.

On nevoljnijeh stavno ufanje
sjedi uza nje,
njih sniženstvo da sahrani;
premda pate mnogijem trudi
vjerni ljudi,
njih izbavlja, štiti i brani.

Pače n'jedna kos po smrti
njim' se strti,
er je on krepko čuva, neće;
a zlijeh čeka smrt neredna:
na pravedna
tko god mrzi opustjet će.

Duše svojijeh službenika
bog dovika
izbavit će svake od zledi;
svi kî ufanje hrane u bogu
zać ne mogu,
svjetlos bo ih družu i slijedi.

Sverodnomu porodniku
hvalu i diku
dajte i sinu vječnom š njime;
pojte duha neizmjernoga,
slava od koga
bî, jes, bit će po sve vrime.

PJESAN LI.

Ah čemu zlobom svôm misli se tve diče,
nepravdom kî samom moguć si, grešniče?
Tvoj jezik, na zlo dan, nepravo smišljo je
i snovo po vazdan krivine svakoje.
Živote prikraća privara tvâ kleta,
kô tanka brijaća kâ reže što sreta.
Ljubeći srcem ti već zloću neg blagos,
nepravdu htje rijeti, a mrzje pravednos;
obljubi ter svake, jeziče žarovit,
besjede opake, za družijem poraz bit.
Ali uvijek rasuti bog će te rad tega
i dalek tisnuti iz stana tvojega;
paček će za tvoj grijeh brzo do korijena
iz zemlje od živijeh podrijet te satrena.
Pravedni gledat će pedepsu tvu tada
i smjerno predat će prid višnjem kî je da.
Rugat se pak će poč i rijet: "Nut čovjeka
kî ne htje svo'u pomoć s nebesa da čeka,
neg samo ufo je u blago ke ima
i jaki bio je zasjedam taštima."
A ja, kroz tvoj govor progonjen kî bih prav,
za vječni tvoj prikor cavtjet ću živ i zdrav,
uzras put visina veselo sterući,
kô plodna maslina, božijoj u kući,
a to što dosleka priko svijeh vremena
ufo sam dovijeka u boga smiljena.
Hvale ću t' sved dati, moj stvorče jedini,
pokli sâm mene ti slobodnijem učini;
čekat ću još tvoje milosti za tve ime,
ke slatko i dobro je, prid svetijem tvojime.
Bud' slavom k nebu uspet, kô sprva, sad i uvik
otac, sin i duh svet - kralj, otkup, odvjetnik.

PJESAN LV.

Ti se smili, raju mili,
pokli neće čojek, na me;
on me čeplje, on me mori,
on, da obori,
svakčas silno nadstupa me.

Prem gorko me svagdanjome
žestočinom plešu i meću
zasjednici uz množeni,
kî proć meni
urekoše rat boleću.

Kad dan sine i visine
kad nebeske sunce okruni,
stranputice grem krijući,
predajući
suprotivnoj pri nabuni.

Ufam u te! me prignute
riječi u hvalu tvu su, o bože:
tvrd ufanjem ja sam tvojim,
ni se bojim
da me uvrijedit čovjek može.

Mo'i krvnici zavidnici
sva ma djela kunu i zlobe;
njih mišljenja sva pristaju
k momu vaju,
da me iznađu, pak zarobe.

Usred tmina njih skupština
nasljeduje drum skroviti,
naoštrena me stupaje
po sve kraje
za moj poraz uhoditi:

Ah kako oni, bože sioni,
čeka'u život moj da svrši,
tač ne spasi njih nikako,
negli opak
sve toj mnoštvo slomi i skrši.

Pravdo od nebi, život tebi
otkrih; ti znaš srce moje,
ti si suze me primila
i stavila
prid smiljeno lice tvoje.

Znaš, kriv nijesam, a ljute sam
sred nevolje tijesno u vrime;
ti kî obeča pomoć svima
pravednima,

ti pravedna pomози me.

Nu što velim? evo djelim
znam i vidim moj bog da si;
evo, otkle te zazvah doći
k môj pomoći,
pobjegnuše ljudi plasi.

Hvalit ću te, ćaćko, i u te
me ću ufanje stavit svudi,
ni se strašim da svojijemi
silam će mi
nauditi bijes od ljudi.

Svi zavjeti na pameti,
ke ti obećah, meni stoje;
stavna hvala i svagdanje
pripijevanje
na čas tvoju spravljeno je,
er ne pusti da sred usti
tamne smrti mâ duša je;
ti me uspregnu oči od cvila
a od nemila
potaknutja me stupaje,
nek tî mnome, ja tobome
uživamo sved blaženi
sred svjetlosti tvoje u rajju,
gdi primaju
duše život nesvršeni.

Veličina božja očina,
sina i duha slavom sini,
kô s početka, sad i odsleka
sved dovijeka
po svoj višnjoj kraljevini.

PJESAN LX.

Usliši, bože moj, moj teški nepokoj
i molbe moje;
prigni se gdi molim, gani se mo'im bolim,
er vrijeme' ovo je.

Gdje stojim, zemlje 'e kraj, i šljem ti moj vapaj,
mnim, ne zaludu,
čijem rodne zemlje van nemilo istjeran
živem u trudu.

Nu što se brinem ja, kad pomoć svud tvoja
vjerno me slidi?

Ti stupaj moj stavi, da krepko boravi
kako na hridi.

Ti si me uzdanje ke doći na manje
ne može viku;
ti si tvôm milosti tvrđa me jakosti
suproć zlobniku.

Ah ufam, ne zaman, vratit se rodni u stan
i u crkvu milu,
gdi ću sved boravit, i branjen i skrovit,
u tvomu krilu.

O kralju svijeh viši, ti kad me usliši,
što da me smete?
dijeliš bo ti svima što 'e trijebi ljudima
kî se boje te.

I meni, kî kralj sam tvo'im vjernijem državam
podan sam odi,
život ćeš uzmnožit, dokle god budu bit
na svijet narodi.

A pak ću na nebi prid licem stat tebi
napunjen dara,
gdi mjere tvomu ni smiljenju i istini
vječnijeh dobara.

Tako ću po vas vik uredni bit pjesnik
imena tvoga,
haran ti sve dni bit, dar noseć za zavit
srca vjernoga.

S početka, kô nekad, u ovo vrijeme sad
i vijecim svimi
i oca i sina i duha visina
sličnu čas primi.

PJESAN LXXXIV.

Ti na zemlju s neba doni
dugovječne blagosove,
kada s kuće Jakobove
nedostojno ropstvo ukloni.

Tad tvom puku zloću oprosti,
grijehe sakri sred zabiti,
vas ugasi plam srditi,
gnjijev promijeni u milosti.

Tijem i sada na nas, bože
spasitelju, zgar pogleda':
obradi nas k tebi i ne da'
da nas srdžba tva primože.

Dali za sved bez zahoda
tvoj se u srcu gnjijev zasiječe
za pronijeti plam daleče
od naroda do naroda?

Ah život nam, mnim, blaženi
opet milos tva donit će!
ah uživati u tebi će
tvoj opeta puk ljubjeni!

Zato ukaži puno sreće
milosrdje nami ufano
i spasenje uzdisano,
gospodine, daj nam veće.

Stan'te, er čut ću što mi on veli,
čijem nadiše me i odgovara;
eto, eto nami odzgara
doglašuje mir veseli, -

mir svom puku, mir svijem ki su
na službu mu posvećeni,
ki, svijet držeć u nescjeni,
k njemu srca svrnuli su.

Namijenjeni nami od vika
sahranitelj jur došo je,
da onijeh ki se njega boje
druži u način od stražnika.

Usred naše jur države
dika stavlja kuću svoju
ter ko u dragom perivoju
po njoj sadi cvijetje od slave.

Eto, da nam raj počina,
sretoše se nauzdano
milosrdje obećano
i privišnjijeh riječi istina.

Eto, neka već se ugase
sve pedepse i boljezni,
mir prislatkoj u ljuvezni,
s vječnom pravdom celiva se.

Eto zemlja istinito
plod nam daje svijeh dobara,
eto pravda gleda odzgara
za čuvat nas vjekovito.

A i naprijed će svo'om blagosti
darivat nas kralj od raja
i resiti svu do kraja
zemlju plodnom razlikosti.

Uzoritijem stupom teć će
svud pravednos u toj doba
i za očistit svijet od zloba
putovati prid njime će.

Vječnom trojstvu nerazliku
daj se sada slava i hvala,
ka s početka nije pristala
i pristati neće viku.

PJESAN CXXI.

Kad mi reku:
"Zaman stavlja svijet zaprjeku,
er se opeta
sred žuđena templa sveta
vratit ćemo slobodeni,
ter smireni
stat će stupaj naš dragomu
u pridvorju solimskomu",
ah ko uzigram u radosti
i tolikoj čestitosti
jedva 'e srce me zadosti!

Drag je meni
Jeruzalem naš rođeni,
er jednači
tvrđom svaki grad najjači;
prostrane se kružit vide
njega obzide.
U nj na blag dan s priko svijeta
svijeh naroda svijet dolijeta,
i on taj skup uzmnožiti
u svoj može skut čestiti
veličinom prigrliti.

A najliše
njemu slave svakčas više
srećno uzmnoži,
ki je u njemu, narod božji.
Izraelskijeh svijeh koljena
množ združena
u visoko templo ushodi,
noseć rajskom svom vojvodi
svetilišta narečena
i pjevajuć svijeh vremena
privišnjega hvale imena.

U njemu je
pravda, u njemu sud stoluje;
on je obično
carsko stanje gospodično,
u kom vlada i svoj jasni
prut oblasni
nad glavama podložnijeme
Davidovo stere pleme.
Takom gradu rec'te, o ljudi:
"Blagosovjen i ti budi
i tko tebe ljubi i žudi!"

Tve prikrio
krasne mire pokoj mio,
vazdakrati
mimošli te plami od rati,
prišla obilnos u moguće
tvoje kuće,
bio pun mira i veselja
krocijeć mojijeh prijatelja
i me bratje ki su u tebi,
i uživo kako 'e trijebi,
er si kuća kralja od nebi.
Ćaćko slavni,
koga porod vrhnaravni
po sve vrime
u bitju je jednak š njime,
s bogom sinom, s duhom bogom
časti mnogom
živi okrunjen u radosti;
tijem vi, o stvori, željno dosti
sad i uvijek slavite ga,
kako svijet je slavio njega
od početka jur svojega.

RJEČNIK

baština - imanje
belav - neprilika, nesreća, belaj
bitje - biće
blazniti - privlačiti mamiti
bljusti (prez. **bljudem**) - paziti
braće - brate
brštan - bršljan

cavtjet - cvjetati, cvasti
cijeć - zbog, radi
crljen - crven

čemer - otrov
čepati (prez. **čepļem**) - gaziti
čas, čest - sreća
čestit - sretan

daleče - daleko
daž - kiša
diklica - djevojčica
dobitje - dobitak, pobjeda
dvornji - uljudni
dvorno - uljudno
došasti - budući
dubje - drveće

er - jer

fraška - grančica s lišćem kao znak nad vratima kakve radionice ili uslužne radnje (npr. krčme)

grede - ide
gresti (prez. **grem**) - ići
gudac - koji gudi ili pjeva, pjevač
gvozdje - gvožđe, željezo

har - korist
hitar - vješt, lukav
hitrina - vještina, lukavost
hlepiti - čeznuti
hraniti - čuvati
huk - buka
hukati - puhati, duhati
hvoja - grana

indje - drugdje
ingvas (ingvast) - crnilo, tinta
ispisan - naslikan
istin - istinit
istoč - istok
ištom - tek
izrijeti - izreći

jak - kao
jakno - kao
jasprica - novac
jur - već

kal - blato
kaludar - kaluđer, redovnik
kami - kamen
kitni - kićeni
kladenac - zdenac, izvor
Kokanovski - Jan Kochanowski (1530-1584), jedan od najvećih pjesnika poljskih starijeg a razdoblja. Kao i Đurđević preveo je psaltir na svoj rodni jezik.
krivina - krivnja
krotac - kabao
krocijeć - zbog
kukurijek - kriška

lasno - lako

leški - poljski (pridjev od Leška = Poljska)

letušti - leteći

lijer - ljljan

lipir - leptir

lis - pismo

ljeljen - jelen

maska - mazga

mješte - umjesto

mniti - misliti, držati

mnokrat - mnogo puta

naprćen - natovaren

narav - priroda

naripiti - nahrupiti, navaliti

neohaštren - neokljaštren, neobrezan

Neper - Dnjeper

nepokoj - nemir

nepristajan, nepristavan - neprekidan

neprošast - neprolazan

nescjena - mala vrijednost

nestavno - nestalno

nestavnost - nestalnost

njeki - neki

obično - lijepo

oblas(t) - vlast

obliti - ljeti, u ljetu

obujmjen - obuhvaćen

Oder - Odra

odi - ovdje

odihaj - predah

oholas - oholost

okon - oko, okolo

omraza - mržnja

opsinuti - osvijetliti

opsivati - opsijevati, obasjavati

Orfej - mitski pjevač iz Trakije koji je tako divno pjevao da su se zaustavljale ptice i zvijeri da ga slušaju.

osvjetljavati se - osvećivati se

otar - oltar

otole - odavle

Ovidije, Publije Nazon (43. pr. Kr. - 17. po. Kr.) - starorimski pjesnik, autor čuvenih Metamorfoza; prognan na Crno more, gdje je i umro, piše dvije glasovite zbirke elegija Tristia i Ex ponto.

ovolici - ovakvi

paka - potom

pat - ugovor

pečal - žalost, tuga

pedepsa - kazna

pernica - blazina, perina

peškeš - dar, poklon

pjenez - novac

pjesje - pjevanje

pjeti - pjevati

pojata - štala

pokli - budući da

poplesan - pogažen

posilati - pošiljati, slati

pospjeh - brzina

predati - plašiti se

prignutje - naklonost

prik - težak, opak

prikor - sramota

prilika - slika, portret

priti - prići, doći

pritka - kolac

prliti - pržiti

proć - protiv

proštiti - pročitati

prut - šiba (kao simbol vlasti)

prvina - prvi plod

rasrćen - razljućen

razbluda - raskoš, uživanje

razlik - različit

regbi - rekao bih, reklo bi se

rit, rijet - reći

rusa - ruža

sarmatski - Sarmati su početkom naše ere živjeli u prostoru od Baltika do Crnoga mora

scijeniti, sciniti - misliti, držati, smatrati

scjena - vrijednost

segaj - ovoga
sej - ovaj
sharati - uništiti
sion - silan
sjenca - sjena, hlad
skončanje - svršetak, smrt
skrovan, skroven - skriven, tajni
slavic - slavuj
smeća - smutnja
smok - hrana
smućati - izazivati smutnje
spijevalac - pjesnik
spovijedati - pripovijedati, pričati
stavan - stalan
stavnost - stalnost
straviti - očarati
stravljen - očaran
stražnik - stražar
stren - satrt
stri - satri (od gl. satrti)
stup - kip, lik, tijelo (pored običnog značenja)
stupaj - korak
stupom - korakom
suproč - protiv
svjet - savjet
svjetiti - savjetovati
svrha - svršetak

šip - šiljak, vršak (mača)
špot - grdnja, pogrda, ruglo

tač - tako
tajat - tajiti
tamos - tama
Tana - staro ime za rijeku Don u Rusiji
tanac - ples
tegnuti - uzeti, potegnuti
tempal - hram
tezijem - tim
tisućkrati - tisuću puta
tja - čak
tmast - taman

trator - tratinčica
traviti - očarati
trijes, trijesak - grom
trikrati - triput
triš - triput
trudan - umoran
tuj - tu
tva - tvoja

ufati - nadati se
ureda - odmah
ušikati - umiriti, uspavati
uziti - uzići
uzrit - sazreti

vaj - nesreća
vas - sav
vele - veoma
velmi - veoma
vik - uvijek; (uz negaciju) nikad
Vitoš - planina u Bugarskoj
vojno - muž, dragi
vrći - metnuti, staviti
vrl - opak, zao
vuhovit - prevaran, lukav

zabaviti - prigovoriti, zamjeriti
zaći - zalutati, skrenuti s puta, pogriješiti
zamani - uzalud
zamjenit - uzajaman
zaprliti - zapuhati
zatravljen - začaran
zenuti - prolistati, pupati, cvasti
zgar - odzgora
zled - zlo

žarovit - pun žara
žestočina - žestina
žirni - koji se hrani žirom (stoka)

ABECEDNI POPIS PJESAMA

ANDRIJI ČUBRANOVIĆU, SPJEVAOCU OD JEĐUPKE, NADGROBNICA _____	50	PITA SE PROŠTENJE U ISTE GOSPOĐE RASRČENE CIJEĆ PREDNJE PJESNI _____	82
CVIJET NA DAR POSLAN OD GOSPOJE _____	28	PJESAN BUGARSKA _____	78
DANICI RANJENOJ OD PČELE _____	19	POČETAK SJEDINE NJEGOVE GOSPOJE _____	101
GOSPOĐI KOJA REČE PJESNIKU: "OSTAVI ME STATI!" _____	59	POPIJEVKA VIŠE SMRTI MARKA KRALJEVIĆA _____	35
GOSPOĐI MARI BOŽDAREVOM ___	86	POSILA SLIKU SVOJU GOSPOĐI ___	13
GOSPOĐI NADALEKO _____	14	RADMIO SVJETUJE LJUBMIRA _____	85
ISPOVIJES POKORNA _____	94	RAKLICI KOJA JE SUMNJILA BIT LJUBJENA _____	18
JEDNOJ MLADICI TKOJA BJEŠE ZASTUPILA OBRAZ GRANICOM ČEMINA _____	74	RAZUMNOM ŠTIOCU PJESAN _____	6
LOPUĆKA MARE S IGALA _____	93	SALTIJER SLOVINSKI _____	102
LJUBAV CRNOČICE I VESELKA _____	75	SLADOS ZAMJENITE LJUBAVI _____	54
LJUBAV I LJUBICA _____	24	SLICI SVOJOJ U RUCI GOSPOĐE ___	15
LJUBAV VILE I RADMILA _____	69	SMIJEŠAN RAZGOVOR _____	30
LJUBICA SRAMEŽLJIVA _____	33	SRCE IZGUBLJENO _____	53
LJUBICA SUNCU SLIČNA _____	29	SREĆNA PRIGODA _____	46
LJUBOVNIK RASRČENI _____	45	SUNČANICI UGRABLJENOJ _____	25
LJUBOVNIK UCVILJEN GOSPOĐI __	42	SUPROĆ NENAVIDNIKU _____	26
LJUVENO UŽIVANJE _____	38	SVI INI SPAHU LJETI U PODNE ___	21
ODIJELJENJE VJERENIKA _____	80	SVIJEM DIKLAMI U PROLJETJE _____	67
OSVADA POKAJANA _____	66	SVJET GOSPOĐI _____	56
OSVJETLJAVA SE GOSPOĐI ŠPOTNO _____	40	SVJET PRIJATELJU NETRPEČU _____	27
OTKRIVA LJUBAV GOSPOĐI _____	20	TUŽBA LJUVENA _____	44
		USTI LIJEPE I LJUVENE _____	22
		VILI LJUBJENOJ _____	82
		VILI NEHARNOJ _____	84

VJERENIK OD VJERENICE	
KAD SE DIJELI _____	77
VJERNOS U LJUBAVI _____	51
ZA GUTKE _____	61
ZAHVALA JEDNE DJEVOJČICE _____	72
ZGODA LJUVENA _____	16
ZORKI UVRIJEĐENOJ _____	48